

Luontoavusteisen työpajatoiminnan laadun kehittäminen ja vaikutusten arviointi

Näkökulmia Green Care -keskus Könkkölän sidosryhmiltä

Terhi Niskanen

Opinnäytetyö, AMK

Toukokuu 2022

Terveys- ja hyvinvointialat

Sosionomi (AMK)

Niskanen, Terhi

Luontoavusteisen työpajatoiminnan laadun kehittäminen ja vaikutusten arviointi. Näkökulmia Green Care -keskus Könkkölän sidosryhmiltä.

Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu. Toukokuu 2022, 67 sivua.

Terveys- ja hyvinvointialat. Sosionomin tutkinto-ohjelma. Opinnäytetyö, AMK.

Julkaisun kieli: suomi

Julkaisulupa avoimessa verkossa: kyllä

Tiivistelmä

Green Care -toiminta on viime vuosien aikana vakiintunut osaksi sosiaali-, terveys- ja kasvatustalouden toteutusta. Green Caren myötä luonnon hyvinvointivaikutuksia on ryhdytty ammattimaisesti hyödyntämään sekä julkisella että yksityisellä palvelusektorilla. Vaikka Green Care -toimintaa ja sen vaikutuksia on tutkittu paljon, on vielä epäselvää millaista lisäarvoa luonto tuottaa palveluille eri toimijoiden ja yhteiskunnan näkökulmasta.

Opinnäytetyön toimeksiantajana toimi Green Care -keskus Könkkölä, joka tuottaa luontoavusteisia kuntouttavan työtoiminnan ja sosiaalisen kuntoutuksen palveluita. Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää Green Care -keskus Könkkölän palveluiden laatua ja vaikutuksia ulkopuolisten sidosryhmien näkökulmasta. Opinnäytetyön tavoitteena oli sidosryhmätutkimuksen avulla tuottaa tietoa Green Care -keskus Könkkölän toiminnan kehittämisen ja vaikutusten arvioinnin tueksi.

Opinnäytetyön toteutusta lähestyttiin tutkimuksellisen kehittämistyön ja määrällisen tutkimuksen menetelmien avulla. Tutkimuksellisen kehittämistyön tiedontuotannon osuus ja opinnäytetyön sidosryhmätutkimus toteutettiin survey-tutkimuksena. Tutkimuksessa kartoitettiin standardoidun kyselylomakkeen avulla Green Care -keskus Könkkölän ulkopuolisten sidosryhmien näkemyksiä asiakkaiden palveluihin ohjautumiseen vaikuttavista tekijöistä, toiminnan vaikutuksista asiakkaiden elämänhallinnan ja toimintakyvyn vahvistumiseen sekä toiminnan luontoarvojen merkityksestä. Tutkimuksen aineisto kerättiin ja analysoitiin Webropol-ohjelman avulla.

Tutkimuksen tulokset osoittivat, että Green Care -keskus Könkkölän luonto- ja eläinavusteiset menetelmät ovat merkittävin tekijä, jonka vuoksi sidosryhmät ohjaavat asiakkaita mukaan toimintaan. Lisäksi toiminnan ympäristöarvot ja luontoteemoihin keskittyvät sisällöt tekevät Green Care -keskus Könkkölän palveluista erityislaatuisia niin sidosryhmien kuin myös asiakkaiden näkökulmasta. Tuloksista myös ilmeni, että Green Care -keskus Könkkölän toiminnalla on positiivisia vaikutuksia erityisesti asiakkaiden vuorovaikutustaitojen sekä arjen ja elämänhallinnan kehittymiseen. Tutkimuksen tulosten perusteella opinnäytetyössä esiteltiin Green Care -keskus Könkkölän toimintaa koskevat kehittämissuositukset.

Vaikka opinnäytetyö on toteutettu ensisijaisesti Green Care -keskus Könkkölän toiminnan kehittämisen tarpeisiin, ovat työ ja sen tulokset sovellettavissa myös muiden työpajatoiminnassaan luontoavusteisia menetelmiä hyödyntävien tahojen käyttöön.

Avainsanat (asiasanat)

Green Care, laadun kehittäminen, vaikutusten arviointi, kuntouttava työtoiminta, sosiaalinen kuntoutus, työpajatoiminta, sidosryhmät.

Niskanen, Terhi

Developing the quality and assessing the impacts of nature-assisted workshop activities. Perspectives from Green Care center Könkkölä's cooperation partners.

Jyväskylä: JAMK University of Applied Sciences. May 2022, 67 pages.

Social services and health care. Degree Programme in Social Services. Bachelor's thesis.

Permission for open access publication: Yes

Language of publication: Finnish

Abstract

In recent years, Green Care has become an established part of the implementation of social, health and education services. Green Care has promoted the professional utilization of nature's welfare effects in both the public and private sectors. Although Green Care and its effects have been studied extensively, it is still unclear what added value nature brings to services from the perspective of different actors and society.

The thesis was commissioned by the Green Care center Könkkölä, which provides nature-assisted rehabilitative work and social rehabilitation services. The purpose of the thesis was to find out the quality and effects of the Green Care Center Könkkölä's services from the partner perspective. The aim of the thesis was to produce information to support the development and impact assessment of the Green Care Center Könkkölä through partner research.

The thesis was carried out with the methods of research development and quantitative research. The partner research was carried out as survey research and with a standardized questionnaire. The study examined partners' views on why they direct customers to the Green Care Center Könkkölä's services, the effects of the services on strengthening the customers' life management and functional capacity, and the significance of the environmental values of the services for the partners. The research material was collected and analyzed using the Webropol program.

The results of the study showed that the Green Care Center Könkkölä's nature- and animal-assisted methods are the most important factor in guiding customers to their activities. In addition, the environmental values and the content focusing on nature themes make the services of the Green Care Center Könkkölä special both in partners and customers' point of view. The results also showed that the services of the Green Care Center Könkkölä have a positive effect on the development of customers' interaction skills, as well as everyday life management. Based on the results of the research, development proposals concerning the operations of the Green Care Center Könkkölä were presented in the thesis.

Although the thesis was done primarily for the development needs of the Green Care Center Könkkölä, the work and its results can also be utilized for the use of other parties who use nature-assisted methods in their workshop activities.

Keywords/tags (subjects)

Green Care, quality development, impact assessment, rehabilitative work, social rehabilitation, workshop activities, cooperation partners.

Sisältö

1	Johdanto	3
2	Green Care -keskus Könkkölä	4
3	Opinnäytetyön tietoperusta	5
3.1	Green Care	6
3.2	Kuntouttava työtoiminta	11
3.3	Sosiaalinen kuntoutus.....	13
3.4	Työpajatoiminta.....	15
3.5	Sidosryhmä	17
3.6	Laatu ja vaikutukset	18
4	Opinnäytetyön lähtökohdat	20
4.1	Tutkimuksen tarkoitus ja tavoitteet.....	21
4.2	Tutkimuskysymykset.....	21
5	Tutkimuksellisen kehittämistyön toteutus	22
5.1	Tutkimusmenetelmät ja kehittämisprosessi.....	22
5.2	Tutkimuksen kohderyhmä	24
5.3	Aineistonkeruu ja analysointi	25
6	Sidosryhmätutkimuksen tulokset	27
6.1	Taustatiedot.....	28
6.2	Asiakkaiden ohjaamiseen vaikuttavat tekijät	28
6.3	Toiminnan laatu ja vaikutukset.....	31
6.4	Toiminnan luontoarvojen merkitys	35
6.5	Yhteistyön ja asiakasprosessien toimivuus	37
7	Tulosten yhteenveto ja johtopäätökset	40
8	Toiminnan kehittämissuhteet	44
9	Pohdinta	47
9.1	Tutkimuksen eettisyys ja luotettavuus	48
9.2	Jatkotutkimusehdotukset	50
	Lähteet	53
	Liitteet	59
	Liite 1. Sidosryhmätutkimuksen saatekirje ja kyselylomake.....	59
	Liite 2. Kyselylomakkeen operationalisointi.	66

Kuviot

Kuvio 1. Green Care -toiminnan perusedellytykset ja elementit.....	9
Kuvio 2. Vaikutusketju	19
Kuvio 3. Opinnäytetyön toteutuksen vaiheet.....	23

Taulukot

Taulukko 1. Toiminnan tuntemus.....	28
Taulukko 2. Asiakkaiden ohjaamiseen vaikuttavat tekijät.....	29
Taulukko 3. Toiminnan vaikutus elämänhallinnan ja toimintakyvyn vahvistumiseen.....	31
Taulukko 4. Toiminnalle asetettujen tavoitteiden ja laatukriteerien toteutuminen.....	34
Taulukko 5. Toiminnan keskeisten arvojen toteutuminen.	35
Taulukko 6. Yhteistyön ja asiakasprosessien toimivuus.	38
Taulukko 7. Toiminnan kehittämissuhteet.	46

1 Johdanto

Luonnolla on tutkitusti lukuisia ihmisen kokonaisvaltaiseen terveyteen liittyviä hyvinvointivaikutuksia. Lähiluonnon on huomattu vähentävän sydän- ja verisuonisairauksia, tuki- ja liikuntaelinsairauksia sekä diabetesta. Jo lyhyt luonnossa oleskelu madaltaa verenpainetta sekä vähentää ihmisen kokemaa stressiä ja ärtyneisyyttä. Luonnonläheisyys tukee mielen hyvinvointia vahvistamalla ihmisen positiivisia tunnekokemuksia samalla vähentäen masentuneisuutta ja ahdistusta. Luonnossa liikkuminen parantaa kognitiivisia taitoja ja tarkkaavaisuutta, jolloin luonnon tarjoamat miellyttävät aistiärsykkeet helpottavat kuormittuneita aistejamme. (Leppänen & Pajunen 2017, 22–25.) Ihminen kaipaa laumautumisen ja osallisuuden kokemuksia, joita yhteiset luontoharrastukset ja kokemukset tarjoavat (Salovuori 2020a, 139). Luonnonläheisyys myös vahvistaa ihmisen yhteisöllisyyden ja kuulumisen tunnetta, joka johtaa vastuullisempiin valintoihin omaa elinympäristöä koskien. Jo pelkästään luontokuvien katselu ja huonekasvit vähentävät ihmisen kokemia negatiivisia tunteita, nopeuttavat toipumista ja parantavat keskittymiskykyä. Luonto siis elvyttää – se tukee niin fyysistä, psyykkistä, henkistä kuin myös sosiaalista hyvinvointiamme. (Leppänen & Pajunen 2017, 22–25.)

Vaikka luonnon hyvinvointivaikutukset on tunnettu jo pitkään, on luontoa hyödynnetty viime vuosikymmeninä sosiaali-, terveys- ja kasvatustalveluiden tuottamisessa sen mahdollisuuksiin nähden niukasti. Kaupungistuminen, digitalisaatio, sosiaalisten ongelmien lisääntyminen ja luonnosta vieraantuminen ovat luoneet tarpeen ihmisen luontoyhteyden uudelleen rakentamiselle. Green Care-toiminnan myötä ajatus luontoavusteisuuden hyödyntämisestä osana sosiaali-, terveys- ja kasvatustalveluita on noussut uudelleen esiin. (Soini, Ilmarinen, Yli-Viikari & Kirveenummi 2011, 320; 329.) Suomessa Green Caren käsite esiteltiin ensimmäistä kertaa vuonna 2006, jonka jälkeen luontoavusteiset menetelmät ovat levinneet nopeasti niin julkisen kuin yksityisen sektorin palveluihin (Soini 2014, 7). Vaikka Green Care -toiminta on viime vuosina vakiintunut osaksi eurooppalaista sosiaali- ja terveyspalveluiden toteutusta, on sen potentiaali vielä huonosti tunnistettua (García-Llorente, Rubio-Oliver & Gutierrez-Briceño 2018, 13). Epäselvää vielä esimerkiksi on Green Care -toiminnan laajemmat yhteiskunnalliset vaikutukset sekä luonnon tuoma lisäarvo palveluille eri toimijoiden ja yhteiskunnan näkökulmasta. Koska Green Care -toiminnan sovellusala on laaja, kaivataan sen vaikutuksista vielä tutkimustietoa eri kohderyhmien ja tarkoitusten osalta. (Soini 2014, 7–8.)

Tämä opinnäytetyö keskittyy luontoavusteisen työpajatoiminnan laadun kehittämiseen sekä vaikutusten arviointiin. Opinnäytetyön toimeksiantaja on Green Care -keskus Könkkölä, joka tuottaa luonto- ja eläinavusteisia kuntouttavan työtoiminnan ja sosiaalisen kuntoutuksen palveluita. Green Care -keskus Könkkölässä on aiemmin kartoitettu luontoavusteisen työpajatoiminnan vaikutuksia asiakkaiden kokemusten perusteella. Green Care -toiminnan vaikutuksista on kuitenkin saatavilla hyvin vähän tietoa kuntouttavaa työtoimintaa ja sosiaalista kuntoutusta koskevan laajemman kontekstin ja verkostojen näkökulmasta. Näin ollen keskityn tässä opinnäytetyössä kartoittamaan Green Care -keskus Könkkölän sidosryhmien näkökulmia ja kokemuksia luontoavusteisen työpajatoiminnan laadusta ja vaikutuksista.

Opinnäytetyö toteutettiin tutkimuksellisenä kehittämistyönä, joka pitää sisällään Green Care -keskus Könkkölän sidosryhmille suunnatun kyselytutkimuksen, tutkimustulosten arvioinnin sekä tulosten pohjalta muodostetut toiminnan kehittämisehdotukset. Työn tavoitteena oli tuottaa tietoa Green Care -keskus Könkkölän toiminnan laadun kehittämisen ja vaikutusten arvioinnin tueksi. Lisäksi tavoitteena oli opinnäytetyön avulla korostaa sidosryhmien kanssa käytävän vuoropuhelun merkitystä, jonka myötä sidosryhmätutkimuksen kyselylomakkeesta muodostettiin toimeksiantajan käyttöön tarkoitettu työkalu, jota Green Care -keskus Könkkölä voi myös jatkossa hyödyntää toiminnan vaikutusten arvioinnin ja seurannan välineenä. Vaikka opinnäytetyö on toteutettu ensisijaisesti Green Care -keskus Könkkölän toiminnan kehittämisen tarpeisiin, ovat työ ja sen tulokset hyödynnettävissä myös muiden työpajatoiminnassaan luontoavusteisia menetelmiä hyödyntävien tahojen käyttöön.

Opinnäytetyön tiedonhaussa hyödynnettiin Jyväskylän ammattikorkeakoulun Janet Finna-palvelun tietokantoja. Näihin tietokantoihin lukeutuivat Ellibs, Elektra, Finna.fi, Google Scholar, Oppiportti, Social Care Online ja Sage Journals Premier. Tiedonhaun hakusanat perustuivat opinnäytetyön tietoperustan keskeisten käsitteiden määrittelyyn ja haun yhdistelyssä käytettiin Boolean operaattoreita JA/AND ja TAI/OR.

2 Green Care -keskus Könkkölä

Green Care -keskus Könkkölä on Jyväskylässä Köhniönjärven rannalla sijaitseva toimintakeskus, joka tuottaa luontoperustaisia kuntouttavan työtoiminnan ja sosiaalisen kuntoutuksen palveluita.

Green Care -keskus Könkkölän palvelut perustuvat työpajatoimintaan, jonka tavoitteena on asiakkaiden elämänhallinnan sekä työ- ja toimintakyvyn tukeminen. Vuodenajasta riippuen Green Care -keskus Könkkölässä on käynnissä viidestä seitsemään työpajaa, joista jokainen hyödyntää toiminnassaan erilaisia luonto-, puutarha- ja eläinavusteisia menetelmiä. Green Care -keskus Könkkölän työpajoissa toimii päivittäin keskimäärin kolmekymmentä asiakasta ja asiakaskunta muodostuu pääasiassa nuorista aikuisista. (Toimintasuunnitelma ja talousarvio 2021, 3.) Green Care -keskus Könkkölä on PAIKKO-tunnistettu oppimisympäristö, jonka myötä asiakkaiden on mahdollista suorittaa työpajatoiminnassa erilaisia luonto- ja ympäristöalojen osaamistodistuksia ja osatutkintoja (Oppiminen n.d.). Työpajatoiminnan lisäksi Green Care -keskus Könkkölän palvelut pitävät sisällään jokaiselle asiakkaalle tarjottavaa yksilövalmennusta, jossa keskitytään asiakkaan yksilölliseen tukeen ja ohjaukseen sekä asiakkaan jatkokoulutuksen suunnitteluun. Könkkölän työpajatoiminta ja yksilövalmennus perustuu ammattimaisen Green Care -toiminnan harjoittamiseen. (Toimintasuunnitelma ja talousarvio 2021, 3.)

Green Care -keskus Könkkölän taustalla toimii vuonna 2016 perustettu yhdistys, joka hallinnoi Könkkölän tilaa ja siellä tapahtuvaa työpajatoimintaa. Könkkölän tilan ja toiminnan hallinnoimisen lisäksi yhdistyksen tärkeänä tehtävänä on edistää luontohyvinvointialaa ja Green Care -toimintaa niin paikallisesti kuin myös valtakunnallisesti. Toiminnan kantavina ajatuksina on luonnon hyvinvointivaikutusten, luontoyhteyden vahvistamisen sekä ekososiaalisen sosiaalityön teemat. Green Care -keskus Könkkölässä työskentelee vakituisesti seitsemän henkilöä, jonka lisäksi yhdistys tarjoaa vuosittain kolmesta neljään palkkatukipaikkaa työkokeilujen ja työpajajaksojen jatkokoulutuksina. Green Care -keskus Könkkölä tarjoaa kuntouttavan työtoiminnan ja sosiaalisen kuntoutuksen palveluita Jyväskylän kaupungille sekä muille julkisyhteisöille. (Toimintasuunnitelma ja talousarvio 2021, 3; 9.)

3 Opinnäytetyön tietoperusta

Opinnäytetyön tietoperusta koostuu työn keskeisten käsitteiden määrittelystä, joita ovat Green Care, kuntouttava työtoiminta, sosiaalinen kuntoutus, työpajatoiminta, sidosryhmä sekä laatu ja vaikutukset. Green Caren, kuntouttavan työtoiminnan, sosiaalisen kuntoutuksen ja työpajatoiminnan käsitteet kuvaavat opinnäytetyön laajempaa toimintaympäristöä sekä opinnäytetyön toimeksiantajan Green Care -keskus Könkkölän toiminnan lähtökohtia. Lisäksi nämä käsitteet selittävät

olennaisesti toimeksiantajan tuottamia palveluita ja perustyön sisältöä sekä näin ollen määrittelevät Green Care -keskus Könkkölän ja sen sidosryhmien välistä suhdetta. Green Care -keskus Könkkölässä luontoavusteista työpajatoimintaa hyödynnetään sosiaalityön interventiona sekä kuntouttavan työtoiminnan ja sosiaalisen kuntoutuksen menetelmänä. Tämän myötä luontoavusteista työpajatoimintaa on lyhyesti kuvattu osana työpajatoiminnan yläkäsitettä.

Sidosryhmän käsite kuvailee tutkimuksen kohderyhmää ja näin ollen perustelee opinnäytetyön näkökulman valintaa sekä tutkimuskysymysten asettelua. Koska opinnäytetyö keskittyy Green Care -keskus Könkkölän toiminnan laadun kehittämiseen ja vaikutusten arviointiin, on näiden käsitteiden määrittely keskeistä osana työn tietoperustaa. Opinnäytetyössä vaikutusten arviointi keskittyy pääasiassa mikrotason vaikutuksiin eli toiminnan vaikutuksiin asiakkaiden, omaisten ja työntekijöiden perspektiivistä. Sosiaalialan työn vaikutuksia on kuitenkin mahdotonta irrottaa työn laajemmasta kontekstista eli yhteiskunnasta sekä sosiaali- ja terveystalouden järjestelmästä. Näin ollen myös vaikutusten makro- ja mesotasot on lyhyesti avattu osana laadun ja vaikutusten käsitteitä. (Ristolainen, Tiilikainen & Rissanen 2018, 256.)

3.1 Green Care

Green Care -toiminnalla tarkoitetaan luonnon tietoista ja ammattimaista käyttöä erilaisissa sosiaali-, terveys- ja kasvatusalan toimintaympäristöissä (Soini 2014, 7). Green Caren teoreettinen tausta perustuu ekopsykologiseen ajatteluun, jossa painotetaan ihmisen ja luonnon välistä yhteyttä. Ekopsykologia on pääasiassa Yhdysvalloissa 1990-luvulla kehittynyt näkemys, jonka mukaan ihmisen hyvinvointi on suorassa riippuvuussuhteessa ympäristön hyvinvoinnin kanssa. Näin ollen ihmisen hyvinvoinnin kysymyksissä on otettava huomioon ihmisen suhde ekosysteemiin ja muihin eliölajeihin. (Korpela 2010, 342.) Ekopsykologiassa luonnolla nähdään olevan vaikutuksia niin ihmisen kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin kuin myös koettuun identiteettiin. Luonnon tutkittuja hyvinvointivaikutuksia ovat muun muassa stressin ja kivun lievittyminen, positiivisten tunnekokemusten vahvistuminen, alentunut verenpaine sekä sosiaalisen hyvinvoinnin lisääntyminen. Lisäksi luonto on yhteydessä ihmisen syvempään tietoisuuden tasoon, yhteyden ja yhteisöllisyyden kokemuksiin sekä itsensä hyväksymiseen. (Green Care: A Conceptual Framework 2010, 19–20.) Ekopsykologian lisäksi Green Care -toimintaa voidaan jäsentää ekososiaalisen lähestymistavan kautta. Ekososiaalisessa ajattelussa ihmisen ja ympäristön väliset kysymykset mielletään sosiaalityön peruskysymyk-

siin ihmisen elinoloja, tasa-arvoa, oikeudenmukaisuutta ja marginalisoitujen ihmisryhmien selviytymistä koskien. Näin ollen ekososiaalisessa ajattelussa korostetaan sosiaalityön roolia ihmisen luontoyhteyden kehittämisessä ja tätä myötä ympäristövastuullisemman käyttäytymisen lisääntymisessä. (Närhi 2015, 324–326.)

Green Care -toiminta muodostuu kolmesta peruselementistä, joita ovat luontoperustaisuus, kokemuksellisuus ja osallisuus. Luonto ja luonnon hyvinvointivaikutukset ovat Green Care -toiminnan lähtökohta. Green Care -toiminnassa luontoa voidaan hyödyntää toiminnan tapahtumapaikkana, kohteena tai välineenä. Keskeistä on ohjattu luontokokemus, joka suunnitellaan luonnon hyvinvointivaikutuksiin perustuen vastaamaan asiakkaalle asetettuja tavoitteita ja niiden saavuttamista. Green Care -toiminnassa luontoperustaisuus voi muodostua lähes minkä tahansa luonnon elementin kautta. Luontoelementteinä voivat toimia niin luontokuvat ja -äänet, kuin myös puutarha tai kokonainen metsä. Myös eläimet ovat tärkeä Green Care -toiminnassa hyödynnettävä luontoelementti. Toiminnan luontoelementit eivät siis ole paikkaan sidoksissa, jonka myötä Green Care -toimintaa on mahdollista toteuttaa niin maalla kuin kaupunkiympäristöissä. Green Care -toiminnassa luontoperustaisuus toimii asiakaslähtöisten tavoitteiden mahdollistamisen, edistämisen sekä vahvistamisen välineenä. (Vehmasto, Salonen, Ilmarinen, Hirvonen, Saarinen, Peuraniemi, Paakkolanvaara, Aho & Lipponen 2021, 15.)

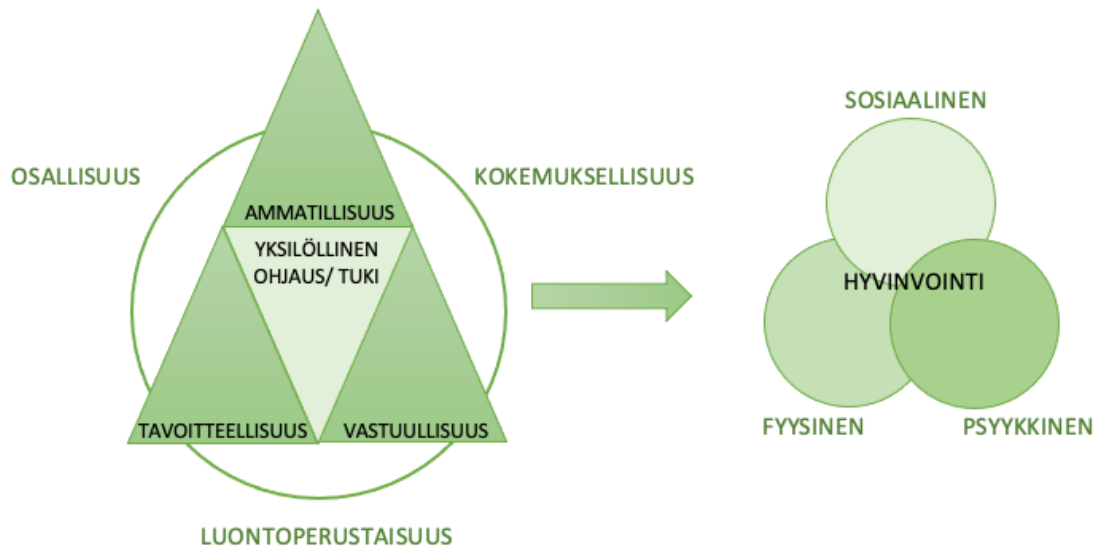
Green Caren toinen peruselementti on kokemuksellisuus, joka muodostuu luontoympäristössä tapahtuvasta toiminnasta ja oppimisesta. Luonto ympäristönä mahdollistaa monipuolisen tekemisen, liikkumisen sekä erilaisten taitojen oppimisen. (Soini & Vehmasto 2014, 13.) Tekeminen ja oppiminen taas aktivoi ja tuottaa mielihyvää, jolloin luontoympäristössä tapahtuva toiminta voi parhaimmillaan lisätä palvelun vaikuttavuutta. Luonnossa tapahtuva toiminta voi myös olla maiseman ja eläinten havainnointia tai luonnossa rauhoittumista, jolloin luonnossa oleskelu perustuu aistien ja luonnon kanssa tapahtuvalle vuorovaikutukselle. (Soini 2014, 22–23.) Green Caren kolmas peruselementti on osallisuus, joka mahdollistuu yhteisön ja yhteisöllisyyden kautta. Osallisuus muodostuu arvostetuksi tulemisen, tasavertaisuuden ja luottamuksen kokemuksista. Lisäksi osallisuuden liittyy olennaisesti kokemukseen siitä, että ihmisellä on mahdollisuus vaikuttaa omassa yhteisössään. Green Care -toiminnassa osallisuus syntyy yhteisen toiminnan sekä eläinten ja luonnon kanssa tapahtuvan vuorovaikutuksen kautta. Green Care -toiminnassa keskeistä on myös asiak-

kaan yksilöllisten lähtökohtien ja vahvuuksien huomioiminen, joka lisää asiakkaan ja ohjaajan välistä luottamusta ja tätä kautta asiakkaan osallisuuden kokemusta. (Kahilaniemi & Löf 2020, 12.) Green Care -toiminnan hyvinvointivaikutukset toteutuvat näitä luontoperustaisuuden, kokemuksellisuuden ja osallisuuden elementtejä yhdistämällä (Soini & Vehmasto 2014, 11).

Green Care -toiminnan harjoittamisen perusedellytyksiä ovat tavoitteellisuus, ammatillisuus sekä vastuullisuus. Toiminnan tavoitteellisuus perustuu sille ajatukselle, että Green Care -palveluissa luontoperustaisia toimintatapoja käytetään asiakkaan tavoitteiden saavuttamiseksi. Asiakkaan tarpeet ja niistä johdetut tavoitteet toimivat siis Green Care -palvelun tuottamisen lähtökohtana. Tavoitteellisuuden toteutuminen edellyttää asiakaslähtöistä tavoitteiden määrittelyä ja seuranta, jolloin asiakkaan kokemuksia ja asiantuntemusta hyödynnetään osana palvelun suunnittelua, toteutusta ja arviointia. Tavoitteellisuuden tulee tukea Green Caren peruselementtien, eli luontoperustaisuuden, kokemuksellisuuden ja osallisuuden toteutumista. (Vehmasto ym. 2021, 18–19.) Käytännössä toiminnan tavoitteellisuus toteutuu yksilöllisten ja ryhmäkohtaisten suunnitelmien laadintana ja toteuttamisena sekä pitkäjänteisenä työskentelynä asiakkaalle ja palvelulle asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Toiminnan tavoitteellisuuden toteutumisessa keskeistä on myös toiminnan loogisuus ja soveltuvuus suhteessa asiakkaan muihin palveluihin ja kuntoutukseen. (Soini ym. 2011, 326.)

Green Care -toiminnan ammatillisuudella tarkoitetaan palvelun tarjoamiseen liittyvää ammattipätevyyttä ja osaamista. Green Care -toiminnan harjoittajan tulee omata lain ja toiminnan laatukriteerien vaatima pätevyys kyseisen palvelun harjoittamiseen. Lisäksi palvelun tarjoajalla tulee olla ymmärrys luonnon hyvinvointivaikutusten syntymekanismeista sekä siitä, kuinka toiminnan avulla voidaan edistää palvelulle ja asiakkaalle asetettuja tavoitteita. Ammatillisuus pitää sisällään myös Green Care -toimintaan liittyvän ohjausosaamisen, jolla tarkoitetaan asiakkaan kohtaamiseen ja tukemiseen liittyviä taitoja, luontoperustaisuuteen ja luontoyhteyden vahvistamiseen sekä kokemuksellisuuteen ja osallisuuteen tähtääviä toimintatapoja. (Soini ym. 2011, 325.) Toiminnan kolmas perusedellytys, eli vastuullisuus liittyy olennaisesti toiminnan laatukriteerien ja eettisten periaatteiden noudattamiseen. Green Care -toiminnassa vastuullisuus näkyy käytännössä ympäristövastuullisen elämäntavan edistämisenä, sosiaalisen vastuullisuuden ja asiakasvastuullisuuden hu-

mioimisena sekä yhteiskuntavastuullisuuden toteuttamisena. Näin toiminnalla tähdätään niin yksilön, yhteisön kuin myös yhteiskunnan hyvinvoinnin edistämiseen. (Vehmasto ym. 2021, 23–24.) Green Caren peruselementit ja toiminnan harjoittamisen edellytykset kuvattu kuviossa 1.

Kuvio 1. Green Care -toiminnan perusedellytykset ja elementit (mukailtu Vehmasto ym. 2021, 9).

Suomessa Green Care -toiminnan menetelmät jaotellaan Luontohoivan ja Luontovoiman palvelulohkoihin. Luontohoivan palvelut ovat usein julkisen sektorin järjestämisvastuulla olevia tai julkisen sektorin kanssa yhteistyössä tuotettuja sosiaali- ja terveysalan palveluita. Luontohoivan palveluissa keskitytään kuntouttavaan työotteeseen, jolloin asiakkaan palveluntarve voi muodostua esimerkiksi pitkään jatkuneen työttömyyden, mielenterveys- ja päihdeongelmien tai erilaisten arjen hallinnan ja toimintakyvyn haasteista. Luontohoivan palveluiden tuottaminen edellyttää sosiaali- ja terveysalan koulutusta sekä toimintaa määrittävien lakien ja säädösten noudattamista. Luontohoivan palveluiden työskentely perustuu aina asiakkaan hoito- tai kuntoutussuunnitelmassa asetettuihin tavoitteisiin ja vaatii näin ollen yhteistyötä asiakkaan monialaisten verkostojen kanssa. Luontohoivan palveluissa hyödynnettäviä menetelmiä ovat muun muassa luonto- ja eläinavusteinen terapia, sosiaalinen ja terapeuttinen puutarhatoiminta sekä maatilalla ja metsänhoidossa tapahtuva kuntouttava toiminta. (Kahilaniemi & Löf 2020, 6–7.)

Luontovoiman palveluihin lukeutuvat tavoitteelliset ja luontoon tukeutuvat hyvinvointi-, kasvatus- ja harrastuspalvelut. Luontovoiman palvelut ovat kaikille avoimia ja perustuvat asiakkaan yleisen

hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen. Palveluiden tuottamisessa ei edellytetä sosiaali- ja terveysalan koulutusta, jolloin palveluiden tuottamiseen liittyvät suositukset ja säädökset määrittyvät kunkin palveluntarjoajan ammattialakohtaisesti. Useimmiten erilaiset kasvatusalan ja luontoon tukeutuvat pedagogiset palvelut luokitellaan Luontovoiman palvelulohkoon, mutta voivat pitää sisällään myös Luontohoivan elementtejä toimijoiden osaamisesta, toimintaympäristöstä sekä toiminnan tavoitteista riippuen. Luontovoiman palveluissa käytettäviin menetelmiin lukeutuvat muun muassa eläin- ja luontolähtöinen pedagogiikka sekä tavoitteellinen puutarha- ja maatilatoiminta. (Kahilaniemi & Löf 2020, 6–7.)

Luontointerventioita voidaan hyödyntää monipuolisesti erilaisten sosiaali- ja terveyspalveluiden toteutuksessa. Mielensterveys- ja päihdekuntoutuksessa luontoa voidaan käyttää masennuksen ja ahdistuksen lievittämisessä sekä tunteiden tunnistamisen ja sanoittamisen välineenä. Vanhusten ja kehitysvammaisten hoidossa luonto ja sen tarjoamat virikkeet tukevat asiakkaan toimijuutta ja aktiivista osallistumista. Lisäksi eläintenhoito ja luonnossa toimiminen herättää muistoja ja positiivisia tunteita, jolla on huomattu olevan myönteisiä vaikutuksia erityisesti muistisairaiden hoidossa. Maahanmuuttajien kotouttamistyössä luontoa voidaan hyödyntää uuden kulttuurin ymmärtämisen ja siihen liittymisen tukena. Lisäksi luontoavusteinen toiminta voi lieventää uuteen kotimaahan ja sen luontoon liittyviä pelkoja sekä kannustaa omatoimiseen luonnossa liikkumiseen. Kuntouttavassa työtoiminnassa ja sosiaalisessa kuntoutuksessa luontoperustaisuus tarjoaa rentouttavia ja elvyttäviä kokemuksia sekä mielekästä yhteistä tekemistä. Lisäksi fyysinen tekeminen tukee normaalin päiväryhmin hallintaa ja näin palvelee kuntoutukselle asetettuja tavoitteita. Eläinavusteista toimintaa taas hyödynnetään lastensuojelun ja sosiaalihuoltolain mukaisena tukitoimena psyykkisen ja sosiaalisen toimintakyvyn vahvistamisessa. (Luontoperustaisuus sosiaali- ja terveyspalveluissa 2018.) Green Care -toiminnan ja sen menetelmien sovellusala on siis laaja, jonka myötä Green Caren avulla on mahdollista edistää palveluiden vaikuttavuutta ja ammattilaisten toimintatapojen kehittymistä laaja-alaisesti sosiaali- ja terveyspalveluiden kentällä. Green Caren vaikuttavuuden arvioinnissa onkin havaittu, että Green Care -toiminta soveltuu erityisesti asiakaslähtöisten ja ennaltaehkäisevien palveluiden kehittämiseen. (Soini, Kirveenummi, Miettinen, Vehmasto & Yli-Viikari 2014, 156).

3.2 Kuntouttava työtoiminta

Kuntouttava työtoiminta on kunnan järjestämisvastuulla oleva sosiaalihuoltolain (L 1301/2014) mukainen sosiaalipalvelu sekä työttömyysturvalain (L 1290/2002) mukainen työllistymistä edistävä palvelu. Laki kuntouttavasta työtoiminnasta velvoittaa, että kuntouttavaa työtoimintaa järjestetään pitkään työttömänä olleille, työmarkkinatukea tai toimeentulotukea saaville henkilöille, jotka eivät alentuneen työ- tai toimintakykynsä vuoksi kykene osallistumaan avoimille työmarkkinoille tai työ- ja elinkeinoviranomaisen tarjoamiin julkisiin työvoimapalveluihin (L 189/2001, 1 §). Kuntouttavan työtoiminnan tarkoituksena on parantaa asiakkaan elämänhallintaa ja toimintakykyä ja tätä kautta edistää asiakkaan työllistymismahdollisuuksia. Lisäksi kuntouttavan työtoiminnan tavoitteena on ehkäistä työttömyyden aiheuttamia kielteisiä vaikutuksia asiakkaan toimintakykyyn, sekä ehkäistä syrjäytymistä tarjoamalla mahdollisuutta työtoimintaan tai muihin palveluihin. (Juvonen-Posti, Lamminpää, Rajavaara, Suoyrjö & Tötterman 2016, 172.) Kuntouttava työtoiminta voi olla kunnan itsensä järjestämää tai kunta voi sopia palvelun järjestämisestä toisen kunnan, kuntayhtymän, rekisteröidyn yhdistyksen tai säätiön, valtion viraston tai rekisteröidyn uskonnollisen yhdistyksen kanssa. Kunta ei voi tilata kuntouttavan työtoiminnan palvelua yritykseltä, sillä kuntouttavan työtoiminnan asiakkaiden työpanosta ei tulisi rinnastaa työsuhteessa tehtävään työhön. (Kuntouttavan työtoiminnan järjestäminen ja hankinta 2021.)

Laki kuntouttavasta työtoiminnasta (189/2001) määrittää, että kuntouttavan työtoiminnan tulee sisältää asiakkaan elämänhallintaa sekä työ- ja toimintakykyä edistäviä palveluita. Kuntouttavaa työtoimintaa voidaan järjestää erilaisissa toimintaympäristöissä sekä yksilö-, että ryhmämuotoisena toimintana. Palveluun tulee aina sisältyä asiakkaan tarvitsema tuki ja ohjaus, jota voidaan antaa henkilökohtaisesti tai ryhmässä toteuttaen. Lisäksi palvelun sisältö tulee sovitaa asiakkaan työ- ja toimintakykyyn sekä osaamiseen siten, että se on työmarkkinoille pääsyn kannalta mielekästä ja riittävän vaativaa. Kuntouttavan työtoiminta on aina tavoitteellista toimintaa ja se on sovittava yhteen asiakkaan muiden sosiaali- ja terveyspalveluiden, kuntoutuspalveluiden sekä työllistymisen tukitoimien kanssa. (L 189/2001, 13 §.) Kuntouttavan työtoiminnan toteutus perustuu asiakkaan yksilölliseen tarpeeseen sekä asiakkaan, sosiaaliviranomaisen ja työvoimaviranomaisen yhteistyössä laatimaan aktivointisuunnitelmaan. Aktivointisuunnitelmaan kirjataan kuntouttavalle työtoiminnalle asetettavat tavoitteet, toiminnan alkamisajankohta ja pituus, kuntouttavan työtoiminnan päivittäinen ja viikoittainen kesto sekä asiakkaalle palvelun aikana annettava ohjaus ja tuki. Lisäksi aktivointisuunnitelmaan merkitään asiakkaalle kuntouttavan työtoiminnan ohella

muut tarjottavat tukipalvelut sekä kuntouttavan työtoiminnan seuranta ja arviointia koskevat seikat. (L 189/2001, 8–9 §.)

Kuntouttavan työtoiminnan tyypillisiä toteutustapoja ovat kuntien ja kolmannen sektorin järjestämät työpajat sekä ryhmätoiminnot. Asiakkaan yksilöllisten tarpeiden huomioiminen osana palvelun suunnittelua ja toteutusta on oleellista palvelun vaikuttavuuden kannalta. (Karjalainen, Kirjavainen, Mattila, Sipilä & Valkonen 2015, 5.) Asiakkaan tilanteesta riippuen kuntouttavan työtoiminnan jakso voi olla kestoaltaan kolmesta 24 kuukauteen. Työtoiminnan päivät ovat pituudeltaan neljästä kahdeksaan tuntiin, ja asiakas voi osallistua työtoimintaan enintään neljänä päivänä viikossa. Asiakkaan työtoimintaa ja sille asetettujen tavoitteiden toteutumista seurataan työtoiminnan aikana järjestettävissä väliarvioinneissa ja arvioinnin apuna hyödynnetään asiakkaan työ- ja toimintakyvyn muutoksista saatua tietoa. Arvioinnin perusteella voidaan muuttaa asiakkaan kuntouttavan työtoiminnan tavoitteita tai kestoja, päivittää aktivointisuunnitelmaa tai päättää asiakkaan kuntouttava työtoiminta. Kuntouttava työtoiminta voidaan päättää esimerkiksi tilanteissa, joissa asiakas saa työ- tai koulupaikan tai palvelun päättämisen katsotaan olevan asiakkaan kannalta paras ratkaisu. Tällöin asiakas voidaan ohjata hänen tilannettaan paremmin edistäviin palveluihin. (Kuntouttavan työtoiminnan sisältö 2021.)

Valtaosa kuntouttavan työtoiminnan asiakkaista koostuu yli 25-vuotiaista aikuisista, joilla on taustallaan moninaisia toimintakyvyn ja työllistymiseen vaikuttavia haasteita. Näitä haasteita ovat muun muassa pitkäaikaistyöttömyys ja sen aiheuttamat lieveilmiöt, päihteiden ongelmakäyttö, arjen ja elämänhallintaan liittyvät ongelmat, taloudelliset ongelmat sekä erilaiset toimintakykyä alentavat fyysiset ja psyykkiset sairaudet. (Sandelin 2014, 10–11.) Kuntouttavaa työtoimintaa koskevan tutkimuksen perusteella asiakkaat ovat pääasiassa kokeneet palvelun heille hyödyllisenä. Asiakkaiden esiin nostamia hyötyjä ovat elämänrytmin parantuminen, kuntouttavan työtoiminnan avulla saavutettu yhteisöllisyyden kokemus ja sosiaalinen ympäristö, mielekäs tekeminen ja sen avulla karttunut osaaminen sekä taloudellisen tilanteen parantuminen. Lisäksi kuntouttavan työtoiminnan asiakkaat ovat huomanneet positiivista kehitystä heidän itsetunnessaan sekä työ- ja toimintakyvyssään. (Sandelin 2014, 14–16.) Vaikka valtaosa kuntouttavan työtoiminnan asiakkaista ovat tutkimuksen perusteella tyytyväisiä heille tarjottuun palveluun ja sen vaikutuksiin, kokee osa asiakkaista palvelun kielteisenä tai hyödyttömänä. Kielteiset kokemukset liittyvät työtehtävien raskauden ja työtoiminnasta saatavan taloudellisen korvauksen epäoikeudenmukaiseen suhteeseen,

yksilöllisen ohjauksen puuttumiseen sekä vaillinaiseen tiedotukseen asiakkaan palveluprosesseja koskien. Kuntouttavan työtoiminnan palvelu vaatii siis edelleen kehittämistä, joka edellyttää sekä asiakkaiden näkemysten ja yksilöllisten tarpeiden huomioimista että koko palvelujärjestelmän toimivuuden laajempaa tarkastelua. (Sandelin 2014, 17.)

3.3 Sosiaalinen kuntoutus

Sosiaalinen kuntoutus on sosiaalihuoltolain mukainen palvelu, jonka tarkoituksena on ihmisen sosiaalisen toimintakyvyn vahvistaminen, syrjäytymisen torjuminen sekä osallisuuden edistäminen (Juvonen-Posti ym. 2016, 172). Sosiaalihuoltolain (1301/2014) mukaan sosiaalinen kuntoutus on sosiaalityön ja sosiaaliohjauksen keinoin annettavaa tehostettua tukea, joka pitää sisällään sosiaalisen toimintakyvyn ja kuntoutustarpeen selvittämisen, kuntoutusneuvontaa- ja ohjausta sekä arjen ja elämänhallintaan liittyvää valmennusta. Lisäksi sosiaaliseen kuntoutukseen voi lukeutua ryhmätoimintaa ja sosiaaliin vuorovaikutussuhteisiin annettavaa tukea sekä muita sosiaalista kuntoutumista edistäviä toimenpiteitä. Nuorten sosiaalisen kuntoutuksen tavoitteena on tukea nuorten sijoittumista työhön tai koulutukseen sekä ehkäistä näiden keskeyttämistä. (L 1301/2014, 17 §.) Käytännössä sosiaalinen kuntoutus voi pitää sisällään asiakkaalle tarjottavaa psykososiaalista tukea ja lähityötä, erilaisia toiminnallisia ryhmiä, vertaistukea, osallistumista vapaaehtoistoimintaan, työtoimintaa tai muita asiakkaan sosiaalista toimintakykyä vahvistavia palveluita (Sosiaalinen kuntoutus n.d.; Sosiaalinen kuntoutus käytännössä 2017).

Sosiaalinen kuntoutus kytkeytyy osaksi asiakkaan laajempaa monialaista kuntoutusjärjestelmää, jolloin sitä toteutetaan tiiviissä yhteistyössä ammatillisen, kasvatuksellisen sekä lääkinnällisen kuntoutuksen kanssa. Lisäksi sosiaaliseen kuntoutukseen yhdistetään tarvittaessa päihde- ja mielen-terveystyön palveluita. (Väisänen 2018, 22.) Sosiaalisen kuntoutuksen järjestämisestä ja suunnittelusta vastaa kuntien sosiaalihuolto ja se linkittyy vahvasti osaksi aikuissosiaalityön palveluita. Kuntien sosiaalihuollon lisäksi terveydenhuollolla, työ- ja elinkeinotoimella, opetus- ja nuorisotoimella sekä kolmannen sektorin toimijoilla on keskeinen rooli sosiaalisen kuntoutuksen palveluiden kehittämisessä ja tuottamisessa. (Puromäki, Kuusio, Tuusa & Karjalainen 2016, 12.) Sosiaalinen kuntoutus perustuu kokonaisvaltaiseen arvioon asiakkaan toimintakyvystä ja kuntoutuksen tarpeesta, jossa kartoitetaan myös muiden palveluiden mahdollisuudet asiakkaan tilanteen parantamiseksi (Lindh, Härkäpää & Kostamo-Pääkkö 2018, 9).

Sosiaalinen kuntoutus on suunnitelmallista ja tavoitteellista toimintaa, jolla pyritään asiakkaan arjen selviytymiskeinojen, elämänhallinnan sekä työmarkkina- ja voimavarojen edistämiseen (Puromäki ym. 2016, 15). Sosiaalisen kuntoutuksen yksilölliset tavoitteet ja sisältö määritellään sosiaalitoimen ja asiakkaan yhdessä laatimassa asiakassuunnitelmassa. Asiakassuunnitelmaan kirjataan asiakkaan ja ammattilaisen arvio tuen tarpeesta ja tarvittavista toimenpiteistä, ammattilaisen arvio asiakkaan terveyden tai kehityksen kannalta välttämättömistä sosiaalipalveluista sekä näiden palveluiden alkamisajankohta ja kesto. Lisäksi asiakassuunnitelmaan on oleellista kirjata asiakkaan ja työntekijän arvio asiakkaan vahvuuksista ja voimavaroista, asiakkaan ja työntekijän yhdessä asettamat tavoitteet joihin sosiaalisella kuntoutuksella tai muilla sosiaalihuollon palveluilla pyritään, tiedot yhteistyötahoista jotka osallistuvat asiakkaan tarpeisiin vastaamiseen sekä suunnitelman ja palveluiden toteutumisen seuranta ja tavoitteiden saavuttamisen arviointia koskevat seikat. (L 1301/2014, 39 §.)

Vaikka sosiaalinen kuntoutus on kirjattu sosiaalihuoltolakiin omana erillisenä sosiaalipalvelunaan, ei laissa ole tarkemmin määritelty sosiaalisen kuntoutuksen toteutukseen liittyviä käytäntöjä. Kuntien sosiaalisen kuntoutuksen palvelut ovat vasta muodostumassa, jonka myötä palveluiden tuottamisessa on suuria paikallisia eroja. (Pirainen, Linnakangas & Suikkanen 2018, 114.) Vuonna 2018 näiden palveluiden yhtenäistämiseksi asetettiin laatukriteerit työikäisten sosiaalisen kuntoutuksen järjestämiselle. Laatukriteerien mukaan sosiaalisen kuntoutuksen palvelun laatu ja vaikuttavuus edellyttää, että palvelun tavoitteet ja sisällöt, elementit ja ominaisuudet, palveluun ohjaamisen toimintatavat sekä palveluiden vaikutusten arvioinnin ja seurannan käytännöt ovat kunnasta riippumatta yhdenmukaiset. Lisäksi laatukriteereissä edellytetään, että sosiaalisen kuntoutuksen tarve arvioidaan osana sosiaalihuollon palvelutarpeen arviointia, palvelu sisällytetään osaksi sosiaalihuollon asiakassuunnitelmaa sekä sosiaalisen kuntoutuksen palvelukokonaisuuksista ja yhteistyörakenteista on selkeästi sovittu. Keskeistä palvelun laadun kannalta on myös sosiaalisen kuntoutuksen suunnitelmallinen ja palvelun aikana saavutettuun arviointitietoon perustuva päättäminen. (Suositus työikäisten sosiaalisen kuntoutuksen järjestämisen laatukriteereiksi 2018, 12–22.)

Laatukriteerien pyrkimyksenä on arvioida ja varmistaa sosiaalisen kuntoutuksen palveluiden laatua, lisätä palveluiden käyttäjien osallisuutta ja yhdenvertaisuutta sekä tukea palveluihin liittyvää tiedotusta. Lisäksi laatukriteerien tarkoituksena on kehittää sosiaalisen kuntoutuksen palveluihin

liittyviä rakenteita, kuten asiakasprosesseja, johtamista ja palvelun tuottamisen resursseja. (Suositus työikäisten sosiaalisen kuntoutuksen järjestämisen laatuksiteereiksi 2018, 9–10.) Kokonaisuudessaan laatuksiteereillä tavoitellaan sosiaalisen kuntoutuksen palveluiden selkeytymistä ja näkyvistä osana sosiaalihuollon palveluiden kokonaisuutta, jonka lisäksi laatuksiteerit edesauttavat sosiaalisessa kuntoutuksessa tavoiteltavien tulosten ja vaikutusten saavuttamista (Suositus työikäisten sosiaalisen kuntoutuksen järjestämisen laatuksiteereiksi 2018, 4).

3.4 Työpajatoiminta

Työpaja on sosiaaliseen vahvistamiseen keskittyvä valmennus-, työ- ja oppimisympäristö. Työpajatoiminnan tavoitteena on parantaa yksilön elämänhallintaa ja työelämävalmiuksia, vahvistaa osallisuutta ja hyvinvointia sekä kehittää asiakkaiden sosiaalisia taitoja ja kykyä toimia ryhmässä. Lisäksi työpajatoiminnan keskeisenä tehtävänä on kasvattaa asiakkaiden ammatillista osaamista sekä näin tukea asiakkaita kohti koulutusta ja työelämää. (Työpajatoiminta 2020.) Työpajatoiminnassa työtä hyödynnetään välineenä ja sen perustehtävänä on valmentaminen. Työpajatoiminnassa käytettäviä valmentamisen menetelmiä ovat työ-, yksilö- ja ryhmävalmennus, joita yhdistetään toimivaksi kokonaisuudeksi eri painotuksin asiakkaan yksilölliseen tarpeeseen perustuen. (Hämäläinen & Palo 2014, 11–12.) Työpajatoimintaa järjestetään pääasiassa kuntien, kuntayhtymien, rekisteröityjen yhdistysten sekä säätiöiden toimesta (Bamming & Hilpinen 2020, 26).

Yksilövalmennuksessa asiakkaalle tarjotaan elämänhallintaan ja tulevaisuuden suunnitteluun keskittyvää henkilökohtaista tukea ja neuvontaa. Lisäksi yksilövalmennuksessa tunnistetaan asiakkaan yksilöllisiä voimavaroja ja vahvuuksia sekä kartoitetaan asiakkaan työ- ja toimintakykyä. (Työ- ja yksilövalmennus työpajalla 2014, 23–24.) Ryhmävalmennus taas on toiminnallista ja aktivoivaa toimintaa, jossa kehitetään asiakkaiden yhteistyöhön ja vuorovaikutukseen keskittyviä taitoja. Ryhmävalmennuksessa hyödynnetään yhteisöllisyyttä ja vertaistukea sekä mahdollistetaan osallisuuden ja onnistumisen kokemuksia. (Hannila-Niemelä, Oulasvirta-Niiranen & Pietikäinen 2015, 11.) Työpajatoiminnan työvalmennus on yksilö- ja ryhmämuotoiseen valmennukseen sisältyvä menetelmä, jossa kehitetään asiakkaan työelämätaitoja ja ammatillista osaamista. Työvalmennus perustuu tekemällä oppimiseen, jossa asiakkaalle kertyy tietoa ja osaamista työn ja mielekkään toiminnan kautta. Keskeinen osa työvalmennusta on turvallisessa ympäristössä tapahtuva työelämän sääntöjen opettelu, joka tukee asiakkaan työelämävalmiuksia ja ehkäisee työn tai koulutuksen keskeyttämistä. Työvalmennukseen lukeutuu myös asiakkaan työhönvalmennusta, jossa asiakasta

avustetaan sopivan työ- tai koulupaikan etsinnässä ja näihin hakeutumisessa. (Työ- ja yksilövalmennus työpajalla 2014, 24.)

Työpajatoiminta ja sen sisältämät työtehtävät vaihtelevat suuresti ja muovautuvat usein paikallisen tarpeen mukaan. Perinteisiä työpajatoiminnan aloja ovat metalli-, puu-, tekstiili-, sekä auto- ja kuljetusalat. Etenkin nuorten keskuudessa kiinnostusta herättävät erilaiset kädentaitoihin, taiteeseen, mediaan ja viestintään sekä keittiöön ja kodinhoidollisiin tehtäviin keskittyvät työpajat. (Hämäläinen & Palo 2014, 13.) Työpajatoiminnan keskiössä ovat erilaiset käytännönläheiset ja toiminnalliset menetelmät sekä asiakkaiden voimavaroihin ja vahvuuksiin keskittyvä työskentely (Työ- ja yksilövalmennus työpajalla 2014, 24). Green Care -toiminnan myötä erilaiset luonto- ja eläinavusteiset menetelmät ovat lisääntyneet työpajatoiminnassa. Työpajatoiminnassa luonto- ja eläinavusteisuus voi toteutua esimerkiksi puutarhanhoitona, viheralueiden hoito- ja rakentamistöinä, hyötykasvien viljelynä sekä eläintenhoitoon liittyvinä tehtävinä. (Salovuori 2020b, 15–19.) Työpajatoiminnassa hyödynnettävät luonto- ja eläinavusteiset menetelmät tukevat kuntoutumista ja hyvinvointia sekä luovat mielekkäitä työtehtäviä ja toimintaympäristöjä. Keskeistä luonto- ja eläinavusteisuuden hyödyntämisessä osana työpajatoimintaa on luonnon ja eläinten kanssa toimimisesta saavutetut onnistumisen ja merkityksellisyyden kokemukset sekä tätä kautta tapahtuva minäpystyvyyden ja itsetunnon vahvistuminen. (Suomi, Juusola & Anundi 2016, 128–129.)

Työpajatoimintaa tuotetaan pääasiassa kuntouttavan työtoiminnan, työkokeilun, palkkatuetun työn sekä sosiaalisen kuntoutuksen palveluina. Tyypillisesti asiakkaat ohjautuvat työpajatoimintaan työvoimapalveluiden, sosiaali- ja terveyspalveluiden, nuorisotyön ja oppilaitosten kautta. (Työpajatoiminta 2020.) Muita asiakkaita työpajatoimintaan ohjaavia tahoja ovat muun muassa Kansaneläkelaitos, Rikosseuraamuslaitos, Siviilipalvelukeskus sekä vakuutuslaitokset. Lisäksi asiakas voi hakeutua työpajatoimintaan omatoimisesti, jolloin asiakas ja työpaja etsivät yhteistyössä asiakkaalle hänen tilanteeseensa parhaiten sopivan viranomaistahon, jonka kautta asiakkaan työpajatoiminnan sopimus laaditaan. (Työ- ja yksilövalmennus työpajalla 2014, 19.) Lainsäädännössä työpajatoimintaan on viitattu ainoastaan nuorisolaissa. Nuorisolaki (L 1285/2016) määrittää, että työpajatoiminnan tehtävänä on valmennuksen avulla parantaa nuoren valmiuksia päästä koulutukseen, suorittaa koulutus loppuun ja päästä avoimille työmarkkinoille tai muuhun tarvitsemaansa palveluun. Nuorisolain mukaan työpajatoiminnan tarkoituksena on parantaa nuoren elämänhallintataitoja sekä edistää hänen kasvuaan, itsenäistymistään ja osallisuutta yhteiskuntaan. (L

1285/2016, 13 §.) Vaikka työpajatoimintaa ja sen sisältöjä ei nuorisolakia lukuun ottamatta ole suoraan määritelty lainsäädännössä, ohjaavat laki kuntouttavasta työtoiminnasta (L 189/2001), laki julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta (L 916/2012) sekä sosiaalihuoltolaki (L 1301/2014) työpajatoiminnassa toteutettavia valmennuspalveluita (Työ- ja yksilövalmennus työpajalla 2014, 13).

3.5 Sidosryhmä

Sidosryhmällä tarkoitetaan ryhmää, tahoja tai henkilöä, jonka toiminnalla on tai voi olla vaikutuksia organisaation toimintaan. Vastavuoroisesti sidosryhmiä ovat myös ne toimijat, joihin organisaation toiminta vaikuttaa tai voi vaikuttaa. (Koipijärvi & Kuvaja 2020, 165.) Organisaation toimintaan liittyviä sidosryhmiä ovat muun muassa asiakkaat, henkilöstö, yhteistyökumppanit, työnantajat, kilpailijat tai muut tahot (Oosi 2013, 19). Organisaation sidosryhmät voidaan jakaa sisäisiin ja ulkoihin sidosryhmiin. Sisäisiä sidosryhmiä ovat ne henkilöt ja tahot, joilla on suora kiinnostus ja vaikutus organisaatioon ja sen toimintaan. Näihin sidosryhmiin lukeutuvat organisaation johto, henkilöstö, asiakkaat sekä omistajat. Organisaation ulkopuolisiin sidosryhmiin taas lukeutuvat ne henkilöt ja tahot, jotka vaikuttavat organisaation toimintaan sen ulkopuolelta. Näitä sidosryhmiä ovat muun muassa yhteistyökumppanit, kilpailijat, poliittiset päättäjät ja viranomaiset sekä media. (Kamensky 2010, 44; Koipijärvi & Kuvaja 2020, 169.)

Organisaation sidosryhmillä on erilaisia toimintaan kohdistuvia odotuksia ja tarpeita, joihin vastaminen on organisaation ydintehtävä. Organisaatio ei siis ole olemassa itseään varten, vaan sen toiminnan tarkoitus muodostuu organisaation eri sidosryhmien tarpeiden ja odotusten tyydyttämisestä. Näitä sidosryhmien tarpeita ja odotuksia voivat olla esimerkiksi henkilöstön odotukset työskentelyolosuhteisiin liittyen, asiakkaiden tarpeet ja odotukset organisaation tuottamia palveluita tai tuotteita koskien, omistajien ja rahoittajien odotukset toiminnan tuottavuuteen ja vastuullisuuteen liittyen sekä yhteistyökumppaneiden ja viranomaisten odotukset organisaation asiantunteudesta ja molempia tahoja hyödyttävää yhteistyötä koskien. Sidosryhmien kanssa käytävä vuoropuhelu auttaa ymmärtämään ja näkemään asioita eri osapuolten näkökulmista, joka taas sitouttaa osapuolet toistensa tavoitteisiin ja vastavuoroiseen toiminnan kehittämiseen. (Kujala & Kuvaja 2002, 84–85.)

Keskeisten sidosryhmien tunnistaminen sekä näiden sidosryhmien odotusten ja tarpeiden ymmärtäminen on oleellista organisaation palveluiden laadun ja strategiatyön kannalta. Sidosryhmien

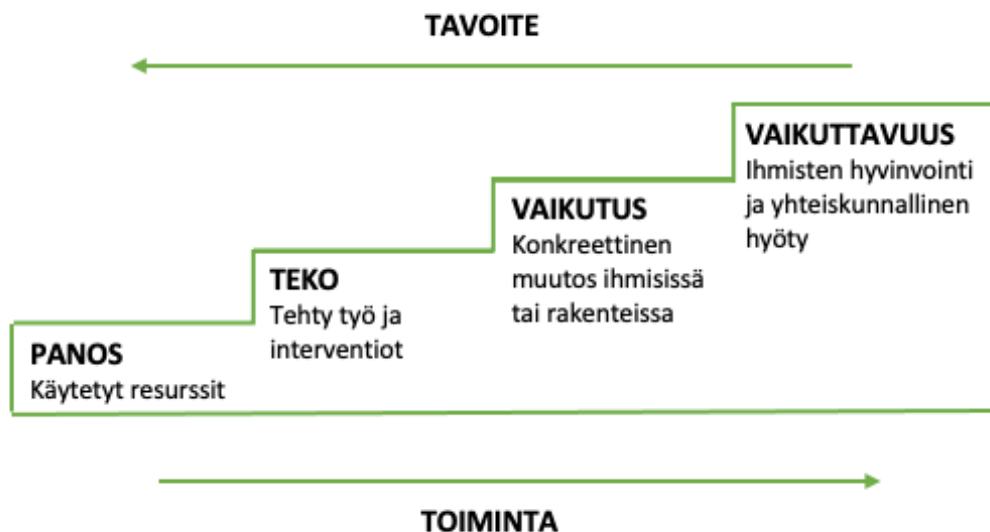
tarpeet ja odotukset ovat keskeisimpiä tekijöitä, jotka ohjaavat organisaation tavoitteita ja perustehtävän toteutusta. (Oosi 2013, 23.) Yksi keino sidosryhmien kanssa käytävään vuoropuheluun sekä sidosryhmien odotusten ja tarpeiden kartoittamiseen on sidosryhmätutkimus. Sidosryhmätutkimuksen avulla organisaation on mahdollista arvioida onnistumistaan strategian mukaisessa toiminnassa sekä synnyttää dialogia organisaation ja sidosryhmien välille. Sidosryhmät omaavat tärkeää ja tarpeellista tietoa toiminnan vahvuuksista ja kehittämistarpeista, jolloin sidosryhmien kuuntelu on välttämätöntä toiminnan kestävyuden ja kehittymisen kannalta. (Ritakallio & Vuori 2018, 132–134.)

3.6 Laatu ja vaikutukset

Laadun käsitteellä on monta erilaista tulkintaa käsitteen tarkastelun näkökulmasta riippuen. Yleisesti laadun määrittelyssä hyödynnetään asiakasnäkökulmaa, jolloin laadulla tarkoitetaan asiakkaan tarpeisiin vastaamista organisaation kannalta mahdollisimman tehokkaalla ja kannattavalla tavalla. Lisäksi laadun voidaan nähdä olevan soveltuvuutta ja vastaavuutta palvelulle tai tuotteelle asetettuun käyttötarkoitukseen. (Lecklin 2006, 18–19.) Laatu voidaan ymmärtää tuotteen tai toiminnan laaduna. Tuotteen laatu pitää sisällään kaikki ne ominaisuudet, joilla tuote täyttää sille ole-massa olevat tarpeet tai siihen kohdistuvat odotukset. Toiminnan laatu taas on toiminnan tehokkuutta ja virheettömyyttä. Toiminnan laatu muodostuu organisaation sisäisestä toiminnasta eli organisaation toimintojen ja prosessien kyvystä saavuttaa tavoiteltu laatu. Tuotteen laatu on riippuvainen toiminnan laadusta ja siihen vaikuttavat useat toiminnassa esiintyvät työvaiheet, kuten suunnittelu, tuotanto sekä toimituksen jälkeinen seuranta. Asiakkaan kokema laatu syntyy toiminnan laadun ja sen pohjalta toteutuvan tuotteen tai palvelun laadun tuloksena. Asiakaskeskeisen laadunäkökulman lisäksi laatua voidaan tarkastella ympäristö- tai sidosryhmäkeskeisenä laaduna. Tällöin laadun tavoittelussa tulee huomioida toiminnan laajempi ympäristö, jolloin toiminnan ja tuotteen laatuun kohdistuu asiakkaiden lisäksi muiden ulkopuolisten tahojen odotuksia ja tarpeita. (Parrila 2002, 35–39.)

Laatuun liittyy läheisesti vaikutusten ja vaikuttavuuden käsitteet, jotka ovat keskeisiä laadun mittareita. Vaikutusten käsite viittaa niihin muutoksiin, joita tietty tuote tai toimintamalli on saanut aikaan. Vaikutuksia voidaan tarkastella toiminnan tavoitteista tai yksilön tarpeista käsin ja tarkastelun näkökulmana voi olla tuottajan tai yksilön saavuttama hyöty. Vaikuttavuuden voidaan taas määritellä olevan jonkin toiminnan kyky tuottaa toivottu tai suunniteltu muutos tietyssä asiassa.

Vaikuttavuus siis syntyy muutosten eli vaikutusten kautta ja käsittää tuottajaa tai yksilöä laajemman toimintaympäristön. (Paasio 2006, 102.) Vaikutusten ja vaikuttavuuden suhdetta voidaan määritellä myös niin kutsutun vaikutusketjun avulla, joka kuvattu kuviossa 2. Vaikutusketjun ylin porrass on vaikuttavuus, joka nähdään yhteiskunnan kehitykseen ja ihmisten hyvinvointiin tähtäävänä tavoitteena. Tämän tavoitteen toteutumiseksi vaaditaan ihmisten käyttäytymiseen ja yhteiskunnan rakenteisiin liittyviä konkreettisia muutoksia eli vaikutuksia. Muutosten toteutuminen edellyttää tavoiteltuihin vaikutuksiin kohdennettuja tekoja ja interventioita. Tekojen ja interventioiden toimeenpano taas vaatii niihin osoitettuja panoksia eli resursseja, kuten henkilökuntaa, aikaa ja rahaa. (Heliskoski, Humala, Kopola, Tonteri & Tykkyläinen 2018, 6.) Laatu ja vaikuttavuus nähdään usein toistensa synonyymeina, vaikka niiden keskeisenä erona on aikajänne. Tuote tai palvelu voi olla laadukas heti, mutta vasta myöhemmin on mahdollista tietää onko se vaikuttava. (Hämäläinen ym. 2016, 12.)

Kuvio 2. Vaikutusketju (mukailtu Heliskoski ym. 2018, 5).

Sosiaalihuollon laadun määrittely ja mittaaminen on haastavaa sosiaalipalveluihin liittyvien asiakaskokemusten subjektiivisuudesta sekä palveluiden vaikutusketjujen monimutkaisuudesta johtuen (Julkunen 2015, 372). Yhtenä sosiaalipalveluiden laadun määritelmänä on käytetty sitä, että asiakas saa tarpeisiinsa vastaavaa palvelua oikea-aikaisesti ja oikeassa paikassa. Tämän toteutuminen edellyttää tiettyjen keskeisten elementtien huomioimista osana sosiaalipalveluiden järjestämisestä ja toteutusta. Näihin elementteihin lukeutuu yksilön kunnioituksen ja itsemääräämisoikeu-

den tunnistaminen palvelun toteutuksen peruslähtökohtana, palveluiden saatavuus ja saavutettavuus, palveluiden yhdenvertaisuus ja oikeudenmukaisuus sekä asiakkaan valinnan vapaus koskien itselleen sopivan palveluntuottajan, palveluyksikön tai ammattihenkilön valintaa. Lisäksi sosiaalipalveluiden laadun toteutumisessa keskeistä on asiakasturvallisuus, ammattilaisten korkeatasoinen osaaminen sekä palveluiden vaikuttavuus hyvinvoinnin ja terveyden tuottamisen näkökulmasta. (Suositus työikäisten sosiaalisen kuntoutuksen järjestämisen laatukriteereiksi 2018, 8.)

Sosiaalipalveluiden vaikutuksia voidaan arvioida mikro-, meso- ja makrotasoilla. Mikrotasolla tarkoitetaan toiminnan tuottamia vaikutuksia asiakkaan, omaisten tai työntekijöiden näkökulmasta. Mesotaso on mikrotasoa laajempi sosiaalinen ympäristö, joka käsittää esimerkiksi organisaatiot ja asiakkaan elämässä vaikuttavat yhteisöt. Makrotasolla sosiaalipalveluiden vaikutusten arviointi tapahtuu palvelujärjestelmän ja yhteiskunnan perspektiivistä. (Ristolainen ym. 2018, 256.) Kuntouttavan työtoiminnan ja sosiaalisen kuntoutuksen palveluina tuotettavan työpajatoiminnan mikrotason vaikutukset näkyvät asiakkaiden työelämä- ja opiskelutaitojen kehittymisenä, parantuneina sosiaalisina taitoina sekä arjen ja elämänhallinnan vahvistumisena (Työpajatoiminta 2020). Toiminnan meso- ja makrotason vaikutukset taas ilmenevät esimerkiksi työllistymisen, sosiaalisen hyvinvoinnin lisääntymisen sekä tätä kautta tapahtuvan yhteiskuntaan kiinnittymisen myötä. Nämä eri tasoilla tapahtuvat vaikutukset synnyttävät hyvinvointia ja yhteiskunnallista hyötyä eli palveluiden vaikuttavuutta. (Kuure 2010, 10–12; 26.)

4 Opinnäytetyön lähtökohdat

Opinnäytetyön tutkimuksen kohteena on Green Care -keskus Könkkölän toiminnan laatu ja vaikutukset Könkkölän ulkopuolisten sidosryhmien näkökulmasta. Green Care -keskus Könkkölässä on viime vuosina tarkasteltu asiakkaiden kokemuksia luontoavusteisen työpajatoiminnan vaikutuksista kolmen opinnäytetyön ja asiakaspalautteenkeruun muodossa. Asiakkaiden kokemuksista oli jo siis olemassa arvokasta tietoa Green Care -keskus Könkkölän toiminnan kehittämisen tueksi. Näin ollen tämän opinnäytetyön tarkoituksena on tutkia, miten Green Care -keskus Könkkölän toiminta ja palvelut näyttäytyvät ulkopuolisille sidosryhmille. Ulkopuolisilla sidosryhmillä tarkoitetaan tässä opinnäytetyössä niitä tahoja, jotka ohjaavat asiakkaita Green Care -keskus Könkkölän työpajatoimintaan. Näillä ulkopuolisilla sidosryhmillä on siis merkittävä rooli Green Care -keskus Könkkölän asiakasvirran ja näin ollen toiminnan vakiintumisen ja jatkuvuuden kannalta. Lisäksi nämä

ulkopuoliset sidosryhmät omaavat arvokasta tietoa toiminnan vaikutuksista, sillä nämä palvelutahot säilyvät usein asiakkaiden tukena myös Green Care -keskus Könkkölässä suoritetun työpajajakson jälkeen.

4.1 Tutkimuksen tarkoitus ja tavoitteet

Opinnäytetyön tavoitteena on tuottaa tietoa Green Care -keskus Könkkölän toiminnan kehittämisen ja vaikutusten arvioinnin tueksi. Tarkoituksena on selvittää millaisia vaikutuksia Green Care -keskus Könkkölän tuottamalla kuntouttavan työtoiminnan ja sosiaalisen kuntoutuksen palveluilla on Könkkölän ulkopuolisten sidosryhmien näkökulmasta. Lisäksi opinnäytetyön tarkoituksena on tuottaa toimeksiantajalle ajantasaista tietoa siitä, kuinka sidosryhmät kokevat Green Care -keskus Könkkölän palveluiden laadun ja mitkä ovat Green Care -keskus Könkkölän toiminnan vahvuudet ja kehittämistarpeet. Tavoitteena on, että sidosryhmätutkimuksesta muodostuu Green Care -keskus Könkkölälle vakiintunut ja säännöllinen toimintatapa. Näin Green Care -keskus Könkkölän on mahdollista seurata sidosryhmien näkemyksiä suhteessa toiminnan kehittymiseen.

4.2 Tutkimuskysymykset

Opinnäytetyössä pyritään vastaamaan seuraaviin tutkimuskysymyksiin:

1. Minkä tekijöiden vuoksi sidosryhmät ohjaavat asiakkaita Green Care -keskus Könkkölään?
2. Miten toiminnan vaikutukset näkyvät sidosryhmille?
3. Millainen merkitys toiminnan luontoarvoilla on sidosryhmille?

Tutkimuskysymyksen 1. avulla opinnäytetyössä kartoitetaan Green Care -keskus Könkkölän vahvuustekijöitä, joiden perusteella sidosryhmät ohjaavat asiakkaita Green Care -keskus Könkkölän toimintaan. Tutkimuskysymys 2. selvittää sidosryhmien havaintoja Green Care -keskus Könkkölän palvelun laadusta suhteessa toiminnalle asetettuihin laatukriteereihin sekä toiminnan vaikutuksista asiakkaiden elämänhallinnan ja toimintakyvyn vahvistumiseen. Tutkimuskysymyksellä 3. selvitetään sidosryhmien näkemyksiä toiminnan luontoarvojen merkityksestä koskien Green Care -keskus Könkkölän palveluiden laatua ja asiakkaiden ohjautumista. Tutkimuskysymykset on muotoilu palvelemaan opinnäytetyön tavoitetta eli Green Care -keskus Könkkölän toiminnan kehittämistä ja vaikutusten arviointia tukevan tiedon tuottamista.

5 Tutkimuksellisen kehittämistyön toteutus

Opinnäytetyö toteutettiin tutkimuksellisena kehittämistyönä, joka piti sisällään Green Care -keskus Könkkölän sidosryhmille suunnatun kyselytutkimuksen, kyselytutkimuksen tulosten arvioinnin sekä tulosten pohjalta muodostetut toiminnan kehittämisehdotukset. Lisäksi kyselytutkimuksesta muodostettiin toimeksiantajan käyttöön tarkoitettu kyselylomakepohja eli työkalu, jonka avulla Green Care -keskus Könkkölä voi toteuttaa sidosryhmätutkimusta myös jatkossa. Opinnäytetyön menetelmäksi valikoitui tutkimuksellinen kehittämistyö. Kyseisen menetelmän avulla opinnäytetyötä oli mahdollista toteuttaa tiiviissä yhteistyössä toimeksiantajan kanssa ja näin tuottaa Green Care -keskus Könkkölälle toiminnan kehittämistä varten mahdollisimman hyödyllistä tietoa. Menetelmänä tutkimuksellinen kehittämistyö soveltuu hyvin toiminnan vaikutusten selvittämiseen ja arviointiin, ja palveli näin ollen tämän opinnäytetyön tavoitteita (Toikko & Rantanen 2009, 153).

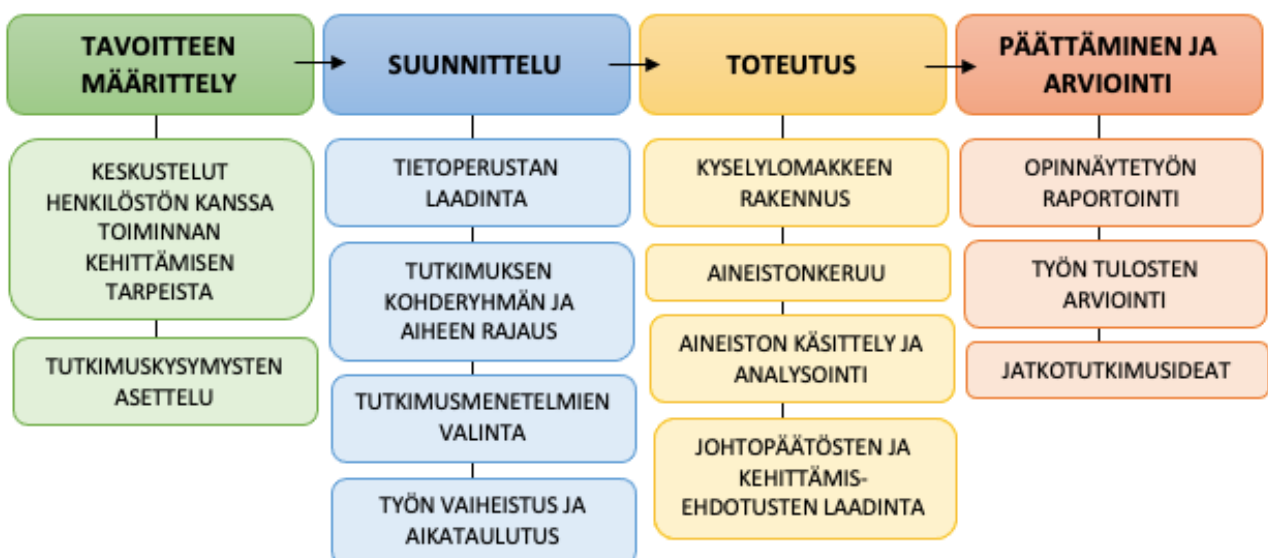
Tutkimuksellisen kehittämistyön tiedontuotannossa hyödynnettiin määrällisen tutkimuksen menetelmiä, joihin lukeutuivat survey-tutkimus ja standardoitu kyselylomake. Survey-tutkimus ja standardoitu kyselylomake soveltuvat määrällisesti suuren ja sisällöltään kattavan tutkimusaineiston keräämiseen (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 195). Tämä oli olennaista myös tämän opinnäytetyön toteutuksessa, sillä näiden menetelmien avulla sidosryhmätutkimus voitiin kohdentaa mahdollisimman laajalle joukolle ja näin saada kattava tutkimusaineisto, josta muodostaa johtopäätökset Green Care -keskus Könkkölän toiminnan kehittämisen tueksi.

5.1 Tutkimusmenetelmät ja kehittämisprosessi

Opinnäytetyö toteutettiin tutkimuksellisena kehittämistyönä yhteistyössä opinnäytetyön toimeksiantajan kanssa. Tutkimuksellisen kehittämistyön menetelmä muodostuu toimijoiden osallistumisesta, tiedontuotannosta sekä kehittämisprosessista. Toimijoiden osallistumisella viitataan siihen, että kehittämistoiminta rakentuu useiden eri toimijoiden dialogin ja yhteistyön avulla. Näin kehittämistyöllä luodaan yhteistä ymmärrystä, joka palvelee kaikkien toimijoiden tarpeita. (Toikko & Rantanen 2009, 95.) Tiedontuotantoa tarvitaan kehittämistyössä muun muassa toimintaa koskevan arviointitiedon hankinnassa sekä toimivien ja hyvien käytäntöjen muodostamisessa. Lisäksi tiedontuotanto voi olla niin kutsuttua tutkimusavusteista kehittämistä, jossa tutkitun tiedon tuottaminen tukee kehittämistoimintaa. (Toikko & Rantanen 2009, 11.) Prosessinäkökuulmalla viitataan

siihen, ettei kehittämistoiminnan etenemistä voi aina ennalta suunnitella. Tämä edellyttää mukautumista ja joustavuutta kehittämistoiminnan edetessä. Kehittämisprosessia voidaan yksinkertaisimmallaan kuvata lineaarisen mallin avulla, joka muodostuu tavoitteen määrittelyn, suunnittelun, toteutuksen sekä päättämisen ja arvioinnin vaiheista. (Toikko & Rantanen 2009, 10; 64.)

Tässä opinnäytetyössä tutkimuksellisen kehittämistyön lähestymistapa toteutui Green Care -keskus Könkkölän henkilöstön ja sidosryhmien osallistumisen, tutkimusavusteisen kehittämisen sekä kehittämisprosessin lineaarisen mallin avulla, joka toimi opinnäytetyön etenemisen ja konkreettisen toteutuksen raamina. Kehittämisprosessin lineaarinen malli käynnistyy tavoitteen määrittelystä, joka tässä opinnäytetyössä tarkoitti Green Care -keskus Könkkölän henkilöstön kanssa käytäjä keskusteluja sekä keskusteluiden pohjalta asetettuja tutkimuskysymyksiä. Suunnitteluvaihe piti sisällään opinnäytetyön tietoperustan laadinnan, tutkimuksen kohderyhmän ja aiheen rajauksen, tutkimusmenetelmien valinnan sekä työn vaiheistuksen ja aikataulutuksen. Opinnäytetyön toteutusvaiheeseen lukeutui kyselylomakkeen rakennus, aineistonkeruu, aineiston käsittely ja analysointi sekä tutkimustulosten pohjalta muodostettujen johtopäätösten ja toiminnan kehittämisehdotusten laadinta. Kehittämisprosessin päättäminen ja arviointi taas piti sisällään opinnäytetyön raportoinnin, työn tulosten arvioinnin sekä jatkotutkimusideoiden esittämisen. Opinnäytetyön toteutuksen vaiheet kuvattu on tiivistetysti kuviossa 3.

Kuvio 3. Opinnäytetyön toteutuksen vaiheet (mukailtu Toikko & Rantanen 2009, 64).

Tutkimuksellisen kehittämistyön tiedontuotannossa hyödynnettiin kvantitatiivisen eli määrällisen tutkimuksen menetelmiä. Tiedontuotantoa lähestyttiin tutkimusavusteisen kehittämisen näkökulman kautta, sillä sidosryhmätutkimuksen ensisijaisena tavoitteena oli tuottaa tietoa Green Care -keskus Könkkölän toiminnan kehittämisen tueksi. Määrälliselle tutkimukselle keskeistä on tutkimuksen perusjoukon ja otannan määrittely, havaintoaineiston numeerinen mittaaminen sekä päätelmien teko havaintoaineiston tilastolliseen analyysiin perustuen. Määrällisessä tutkimuksessa asetetaan usein myös hypoteeseja eli väittämiä joihin tutkimuksen tuloksia vertaillaan. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 140.) Hypoteesien asettaminen ei kuitenkaan ollut tämän opinnäytetyön toteutuksessa olennaista, sillä sidosryhmätutkimus toteutettiin Green Care -keskus Könkkölässä ensimmäistä kertaa, eikä tuloksia ollut näin mahdollista vertailla aiemmin tuotettuun tietoon. Sidoryhmätutkimus toteutettiin survey-tutkimuksena, jossa hyödynnettiin standardoitua kyselylomaketta. Survey-tutkimuksella tarkoitetaan etukäteen laadittua kysely- tai haastattelututkimusta, jota sovelletaan tiettyihin kohdehenkilöihin ja heistä valikoituun otantaan. Standardoidulla kyselylomakkeella tarkoitetaan sitä, että tutkimuksen kohdehenkilöiltä kysytään täysin samat kysymykset täsmälleen samassa muodossa. Näin kyselyllä on mahdollista tuottaa vertailukelpoista ja tilastollisesti analysoitavaa aineistoa. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 193–195.)

5.2 Tutkimuksen kohderyhmä

Tutkimuksen kohderyhmällä, eli perusjoukolla tarkoitetaan niitä havainnoitavia kohteita, joista tutkimuksessa halutaan tehdä päätelmiä. Koska perusjoukko on aina sidoksissa kyseiseen tutkimukseen, on sen määrittely keskeinen osa tutkimusprosessia. Tutkimuksen perusjoukko voi tutkittavasta ilmiöstä riippuen muodostua esimerkiksi ihmisistä, yrityksistä, kuvista, teksteistä tai tuotteista. (Vilka 2005, 77–78.) Tässä opinnäytetyössä tutkimuksen kohderyhmää ja perusjoukkoa edusti 107 sidosryhmien edustajaa yhteensä 21 eri organisaatiosta. Kyselytutkimus kohdennettiin Green Care -keskus Könkkölän ulkopuolisille sidosryhmille, jotka ohjaavat asiakkaita Green Care -keskus Könkkölän tuottamiin kuntouttavan työtoiminnan ja sosiaalisen kuntoutuksen palveluihin. Näitä sidosryhmiä ovat muun muassa Jyväskylän kaupungin työllisyyspalvelut, Jyväskylän kaupungin aikuissosiaalityö, etsivä nuorisotyö, Ohjaamo, Sovatek sekä muut Keski-Suomen alueen työpajatoimijat. Näistä sidosryhmistä Jyväskylän kaupungin työllisyyspalvelut ja aikuissosiaalityö toimivat myös palvelua tilaavina eli toimintaa rahoittavina tahoina. Tutkimuksen kohderyhmä valikoitui Green Care -keskus Könkkölän asiakkaiden ohjautuvuutta koskevan tilastoinnin sekä henkilöstön kanssa käytyjen keskustelujen perusteella.

Tutkimuksen perusjoukon kohtuullinen määrä mahdollisti sen, että kysely voitiin lähettää kaikille sidosryhmien edustajille ja näin ollen toteuttaa tutkimus niin kutsuttuna kokonaistutkimuksena. Kokonaisotannalla tarkoitetaan, että koko perusjoukko otetaan mukaan tutkimukseen. Kokonaisotantaa on tarkoituksenmukaista hyödyntää silloin, kun tutkimuksen perusjoukko on pieni tai otoskooksi tulisi yli puolet perusjoukosta. (Vilkkä 2007, 52.) Otantamenetelmän valikointi on keskeistä sekä mahdollisimman yleistettävien johtopäätösten saavuttamisen että tutkimuksen aineistonkeruun suunnittelun kannalta, sillä otantamenetelmä ohjaa minkä menetelmien ja välineiden avulla aineistonkeruu toteutetaan (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 180). Sidosryhmätutkimuksen ulkopuolelle suljettiin Green Care -keskus Könkkölän asiakkaat sekä useita yhteistyökumppaneita, sillä tutkimuksen tavoitteiden kannalta oli tarkoituksenmukaista keskittyä erityisesti asiakkaiden ohjautumisen kannalta merkittävien tahojen näkemysten kartoittamiseen.

5.3 Aineistonkeruu ja analysointi

Tutkimuksen aineistonkeruu on olennainen osa tutkimusprosessia. Aineistonkeruun menetelmät tulee suunnitella tarkasti, jotta saatu aineisto on vertailukelpoista ja palvelee tutkimuksen päämäärää. Aineistonkeruumenetelmän valikointiin vaikuttaa tutkimuksen otanta, tutkimusongelman asettelu sekä aineiston käsittelyyn ja analysointiin liittyvät tekijät. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 221.) Tässä opinnäytetyössä aineistonkeruun menetelmäksi valikoitui standardoitu kyselylomake, jonka avulla oli mahdollista saavuttaa kattava vastausmäärä ja tutkimusaineisto sidosryhmien näkemyksistä tehtävien johtopäätösten tueksi. Luotettavan ja vertailukelpoisen aineiston edellytyksenä on, että kyselylomake on huolellisesti laadittu. Onnistunut kyselylomake on vastaajalleen selkeä ja ymmärrettävä sekä mittaa selvästi tutkimukselle asetettuja kysymyksiä. Lisäksi kyselyn laadinnassa on tärkeää huomioida vastaajien kiinnostus ja ymmärrys tutkittavaa aihetta kohtaan, jotta vastauksista saatava tieto on tutkimuksen kannalta relevanttia. (Revilla & Höhne 2020, 539.)

Sidosryhmätutkimuksen kyselylomake (liite 1) sisälsi yhteensä 18 kysymystä, jotka rakentuivat tutkimuksen tarkoituksen ja tavoitteen mukaisesti. Kysymysten asettelun tukena hyödynnettiin Green Care -toiminnalle (Vehmasto ym. 2021) ja sosiaaliselle kuntoutukselle (Suositus työikäisten sosiaalisen kuntoutuksen järjestämisen laatuksiteereiksi 2018) asetettuja laatuksiteereitä sekä työpajatoiminnalle laadittua sosiaalisen työllistämisen laadunarviointimallia (Oosi 2013). Operationa-

lisoinnilla tarkoitetaan tutkimuksessa hyödynnettävien teorioiden ja käsitteiden purkamista empiriseen ja mitattavaan muotoon. Operationalisointi on välttämätön osa tutkimusprosessia, jotta tutkittavia ilmiöitä voidaan mitata konkreettisella havaintojen tasolla. Operationalisoinnin myötä tutkimuksen teorit muokataan käsitettävään ja tutkimuksen kohderyhmälle ymmärrettävään muotoon. (Brancato, Macchia, Murgia, Signore, Simeoni, Blanke, Körner, Nimmergut, Lima, Paulino & Hoffmeyer-Zlotnik 2006, 3).

Tässä opinnäytetyössä ilmiöiden välisiä suhteita kuvaavina teorioina toimivat tutkimuskysymykset, joiden pohjalta tutkittavat osatekijät siirrettiin empiriseen, kyselylomakkeessa mitattavaan muotoon. Tutkimuskysymystä 1. *Minkä tekijöiden vuoksi sidosryhmät ohjaavat asiakkaita Green Care -keskus Könkkölään?* ja tutkimuskysymystä 3. *Millainen merkitys toiminnan luontoarvoilla on sidosryhmille?* kartoitettiin kahdella Likert-asteikolla, joissa vastaajat arvioivat Green Care -keskus Könkkölän keskeisten arvojen toteutumista sekä asiakkaiden ohjaamiseen ja ohjautumiseen vaikuttavia tekijöitä. Lisäksi vastaajat saivat tarkentaa näkemyksiään Green Care -keskus Könkkölän toiminnassa korostuvista tekijöistä sekä luonto- ja eläinavusteisuuden merkityksestä kolmen avoimen kysymyksen avulla. Tutkimuskysymystä 2. *Miten toiminnan vaikutukset näkyvät sidosryhmille?* selvitettiin kahdella Likert-asteikolla, joissa sidosryhmien edustajat arvioivat Green Care -keskus Könkkölän toiminnalle asetettujen tavoitteiden toteutumista sekä toiminnan vaikutuksia asiakkaiden elämänhallinnan ja toimintakyvyn eri osa-alueiden vahvistumiseen. Lisäksi vastaajat kuvasivat kolmessa avoimessa kysymyksessä Green Care -keskus Könkkölän toiminnan kehittämistarpeita sekä vaikutuksia ja hyötyjä asiakkaiden tilanteisiin ja sidosryhmäorganisaatioiden toimintaan. Kyselyn päätteeksi lomakkeessa selvitettiin yhden Likert-asteikon ja kolmen avoimen kysymyksen avulla vastaajien kokemuksia sidosryhmäorganisaatioiden ja Green Care -keskus Könkkölän välisestä yhteistyöstä sekä asiakasprosessien toimivuudesta.

Taustatietojen osalta lomakkeessa kysyttiin ainoastaan vastaajien organisaatiota ja Green Care -keskus Könkkölän palveluiden tuntemusta, sillä tarkempien taustatietojen selvittäminen ei tässä sidosryhmätutkimuksessa ollut tarpeellista. Kyselyn lopussa vastaajien oli mahdollisuus jättää yhteystietonsa Green Care -keskus Könkkölän tiedottamista varten sekä vapaamuotoisia terveisiä Green Care -keskus Könkkölän henkilökunnalle. Yhteensä kyselylomake piti sisällään viisi Likertin asteikkoa, 12 avointa kysymystä sekä yhden vaihtoehtokysymyksen. Likertin asteikoilla ja vaihtoehtokysymyksillä tavoiteltiin keskenään vertailtavaa ja helposti analysoitavaa aineistoa, kun taas

avointen kysymysten avulla sidosryhmien edustajille annettiin mahdollisuus nostaa esiin heidän näkökulmastaan merkityksellisiä seikkoja. Tutkimuskysymysten operationalisointi kyselylomakkeeksi on kuvattu tarkemmin liitteessä 2.

Kyselylomakkeen selkeys ja toimivuus testattiin Green Care -keskus Könkkölän henkilöstön toimesta. Testauksen ja henkilökunnan antamien kommenttien perusteella avointen kysymysten asettelua muokattiin ymmärrettävämmäksi, lomakkeesta poistettiin päällekkäisyyksiä ja kahteen Likert-asteikkoon lisättiin arvioitavia tekijöitä. Kyselyn linkki lähetettiin sidosryhmien edustajille sähköpostitse ja vastausaika kyselyyn oli kaksi viikkoa. Kyselyn saatteessa sidosryhmien edustajille kerrottiin kyselyn olevan osa Green Care -keskus Könkkölälle tuotettavaa opinnäytetyötä, jonka lisäksi saatteessa kuvattiin sidosryhmätutkimuksen tarkoitus ja tavoite. Vastausajan puolivälissä sidosryhmien edustajille lähetettiin sähköpostitse muistutusviesti kyselyyn osallistumisesta paremman vastausprosentin saavuttamiseksi. Kyselyn aineisto kerättiin ja analysoitiin Webropol-ohjelman avulla, joka mahdollisti vastausten sähköisen käsittelyn. Aineiston analysointi aloitettiin tietojen tarkistamisella, jonka jälkeen aineisto järjesteltiin Webropol- ja Excel-ohjelmien avulla. Asteikkokysymysten analysoinnissa hyödynnettiin keskiarvon ja prosenttijakaumien tunnuslukuja, kun taas avointen kysymysten vastaukset analysoitiin luokittelun ja frekvenssien avulla.

6 Sidoryhmätutkimuksen tulokset

Kahden viikon aineistonkeruun aikana sidoryhmätutkimuksen kyselylomakkeeseen saatiin yhteensä 20 vastausta kahdeksasta eri organisaatiosta. Tutkimuksen otoskoko oli 107 sidoryhmien edustajaa, jolloin kyselylomakkeen vastausprosentiksi muodostui 18,7 %. Tätä voidaan pitää verkkokyselylle tyypillisenä vastausprosenttina (Tenhunen 2016). Koska vastaajat saivat itse määritellä mihin kysymyksiin he vastaavat, ilmeni vastauksissa jossain määrin vastauskatoa eli joihinkin kysymyksiin vastaamatta jättämistä (Vilkkä 2007, 51). Vastauskatoa ilmeni erityisesti kyselylomakkeen avoimissa kysymyksissä, jonka myötä sidoryhmäkyselyn kaikkiin tai lähes kaikkiin kysymyksiin vastasi yhdeksän sidoryhmien edustajaa. Vastauskadosta johtuen avointen kysymysten vastausten käsittelyssä on ilmoitettu vastaajien esiin nostamien asiansanojen frekvenssit (f), joiden perusteella vastausluokat on ryhmitelty. Kyselylomakkeen viiteen Likert-asteikkoon vastattiin kaikkien vastaajien toimesta.

6.1 Taustatiedot

Taustatietojen osalta kyselyssä kartoitettiin vastaajien organisaatiota sekä vastaajien Green Care -keskus Könkkölän toimintaan liittyvää tuntemusta. Eniten vastauksia saatiin Jyväskylän kaupungin työllisyyspalveluista (n= 10), aikuissosiaalityöstä (n= 3) sekä nuorten taidetyöpajalta (n= 2). Loput viisi vastausta tulivat yksittäisistä organisaatioista, jotka pääasiassa koostuivat muista paikallisista valmennusyhteisöistä ja työpajatoimijoista. Vastaajista 35 % (n= 7) koki tuntevänsa Green Care -keskus Könkkölän toimintaa hyvin. Vastaajista 65 % (n= 13) koki, ettei tunne toimintaa hyvin tai huonosti. Yksikään vastaajista ei kokenut tuntevänsa Green Care -keskus Könkkölän toimintaa huonosti. Vastaajien toiminnan tuntemukseen liittyvät prosenttijakaumat tiivistettynä taulukossa 1.

Taulukko 1. Toiminnan tuntemus.

	n	Prosentti
Tunnen hyvin	7	35,0%
En hyvin enkä huonosti	13	65,0%
Tunnen huonosti	0	0,0%

6.2 Asiakkaiden ohjaamiseen vaikuttavat tekijät

Tekijöitä, joiden vuoksi sidosryhmät ohjaavat asiakkaita Green Care -keskus Könkkölän toimintaan kartoitettiin yhden Likert-asteikon ja kahden avoimen kysymyksen avulla. Likert-asteikossa vastaajat arvioivat asteikolla yhdestä viiteen, kuinka tärkeänä (1= en lainkaan tärkeänä, 3= en osaa sanoa, 5=hyvin tärkeänä) he pitävät tiettyjä Green Care -keskus Könkkölän toimintaan liittyviä tekijöitä asiakkaiden palveluihin ohjaamisen kannalta. Vastauksista merkittävimpänä tekijänä nousi toiminnan luonto-, puutarha- ja eläinavusteiset menetelmät, joita 85 % (n= 17) vastaajista piti hyvin tärkeänä palveluihin ohjaamisen kannalta. Toisena merkittävänä tekijänä vastauksista nousi esiin Green Care -keskus Könkkölän sijainti ja ympäristö, jotka 65 % (n= 13) vastaajista koki hyvin tärkeänä asiakkaiden ohjaamiseen vaikuttavana tekijänä. Lisäksi hyvin tärkeänä tai melko tärkeänä pidettiin Green Care -keskus Könkkölän työpajatarjontaa, toiminnan ympäristöarvoja, toiminnan asiakaslähtöisyyttä sekä asiakkaiden ja yhteistyökumppaneiden positiivisia kokemuksia toiminnasta.

Muita Likert-asteikossa mitattuja tekijöitä olivat toiminnan osallisuuteen ja kokemuksellisuuteen perustuvat menetelmät, toiminnan ammattimaisuus ja laatu, Green Care -keskus Könkkölän tiedotus ja viestintä sekä mahdollisuus osatutkintojen ja PAIKKO-osaamistodistusten suorittamiseen. Näistä tekijöistä vastauksissa erottui Green Care -keskus Könkkölän tiedotus ja viestintä, johon 45 % (n= 9) vastaajista ei osannut sanoa kuinka tärkeänä tekijänä he pitivät tätä asiakkaiden palveluihin ohjaamisen kannalta. Tämä taas voi kieliä tiedotuksen ja markkinoinnin kehittämisen ja tehostamisen tarpeesta. Kokonaisuudessaan asiakkaiden ohjaamisen vaikuttavien tekijöiden keskiarvot vaihtelivat 3,7 ja 4,9 välillä, jonka myötä kaikkia asteikossa mitattuja tekijöitä voidaan pitää melko tärkeinä asiakkaiden palveluihin ohjaamisen kannalta. Vastausten prosenttijakaumat ja keskiarvot tiivistettynä taulukossa 2.

Taulukko 2. Asiakkaiden ohjaamiseen vaikuttavat tekijät.

	1 En lainkaan tärkeänä	2 Jokseenkin tärkeänä	3 En osaa sanoa	4 Melko tärkeänä	5 Hyvin tärkeänä	Keskiarvo
Toiminnan ympäristöarvot	0,0%	0,0%	0,0%	50,0%	50,0%	4,5
Toiminnan luonto-, puutarha- ja eläinavusteiset menetelmät	0,0%	0,0%	0,0%	15,0%	85,0%	4,9
Toiminnan osallisuuteen ja kokemuksellisuuteen perustuvat menetelmät	0,0%	5,0%	15,0%	60,0%	20,0%	4,0
Toiminnan ammattimaisuus ja laatu	0,0%	0,0%	25,0%	45,0%	30,0%	4,1
Toiminnan asiakaslähtöisyys	0,0%	0,0%	20,0%	35,0%	45,0%	4,3
Green Care-keskus Könkkölän sijainti ja ympäristö	0,0%	5,0%	10,0%	20,0%	65,0%	4,5
Green Care-keskus Könkkölän työpajatarjonta	0,0%	0,0%	5,3%	42,1%	52,6%	4,5
Green Care-keskus Könkkölän tiedotus ja viestintä	0,0%	0,0%	45,0%	40,0%	15,0%	3,7
Asiakkaiden ja yhteistyökumppaneiden positiiviset kokemukset toiminnasta	0,0%	0,0%	10,5%	63,2%	26,3%	4,2
Mahdollisuus osatutkintojen ja PAIKKO-osaamistodistusten suorittamiseen	0,0%	5,0%	15,0%	60,0%	20,0%	4,0

Vastaajien näkemyksiä asiakkaiden ohjaamiseen vaikuttavista tekijöistä tarkennettiin kahden avoimen kysymyksen avulla, jotka olivat *Mitkä tekijät ja arvot korostuvat mielestäsi Green Care -keskus Könkkölän toiminnassa?* sekä *Mitkä ovat mielestäsi Green Care -keskus Könkkölän erityiset vahvuudet?* Avoimista vastauksista luokiteltiin vastaajien spontaanisti esiin nostamia asiasanoja, joista muodostettiin frekvenssien avulla vastausluokkia. Kysymyksen *Mitkä tekijät ja arvot korostuvat*

mielestäsi Green Care -keskus Könkkölän toiminnassa? avoimista vastauksista muodostettuja vastausluokkia olivat luonto (f= 16), ympäristö (f= 7), yhteisöllisyys (f= 5), asiakaslähtöisyys ja yksilöllinen tuki (f= 5) sekä eläimet (f= 4). Vastauksista ilmeni, että sidosryhmien näkökulmasta Green Care -keskus Könkkölän toiminnassa korostuu vahvasti luontolähtöinen toiminta, luontoympäristö ja sen monipuolinen hyödyntäminen sekä luontoarvojen vaaliminen. Muita toiminnassa korostuvia arvoja ja tekijöitä sidosryhmien näkökulmasta ovat yhteisöllisyys ja yhdessä tekeminen sekä asiakaslähtöisyyteen ja yksilölliseen tukeen keskittyvät toimintatavat. Myös toiminnan eläinavusteisuus ja Green Caren käsite nousivat muutamassa vastauksessa esiin.

Luonto ja sen kunnioittaminen. Ympäristökasvatus ja eläinavusteinen toiminta. Myös yhteisöllisyys ja yksilön arvostus.

Green care ajattelu, luonto, osallisuus, kaikkien hyväksyminen sellaisena kuin on, toiminnan edelleen kehittäminen.

Eniten korostuu luontoon ja eläimiin keskittyvät toiminnan sisällöt, yhdessä tekeminen ja yksilöllinen tukeminen myös isossa roolissa.

Kysymyksen *Mitkä ovat mielestäsi Green Care -keskus Könkkölän erityiset vahvuudet?* avoimista vastauksista muodostettuja vastausluokkia olivat luonto- ja eläinavusteiset menetelmät (f= 12), sijainti ja ympäristö (f= 8), toiminnan erityislaatuisuus (f= 3), työntekijöiden osaaminen (f= 3) sekä toiminnan kehittäminen (f= 2). Vastauksista toiminnan erityisinä vahvuuksina nousi selvästi esiin työpajatoiminnassa hyödynnettävät luonto- ja eläinavusteiset menetelmät sekä Green Care -keskus Könkkölän luonnonläheinen sijainti ja ympäristö. Lisäksi vastauksista ilmeni, että sidosryhmät kokevat Green Care -keskus Könkkölän toiminnan erityislaatuisena verrattuna muihin paikallisiin työpajatoimijoihin. Myös työntekijöiden osaaminen sekä halu ja pyrkimys kehittyä nähtiin toiminnan erityisinä vahvuuksina.

Ympäristö ja sen tuomat mahdollisuudet, luontoarvojen vaaliminen, pitkäjänteistä kehittämistyötä, työntekijöiden osaaminen.

Könkkölän sijainti ns. luonnon keskellä, kuitenkin lähellä kaupunkia. Näitä mahdollisuuksia hyödynnetään arjen toiminnoissa. Asiakkaan kokonaisvaltaiseen tilanteeseen paneutuminen ja jatkokolujen miettiminen.

Luontoon liittyvät työpajat, jotka selkeästi erottautuvat muista työpajapaikoista.

6.3 Toiminnan laatu ja vaikutukset

Green Care -keskus Könkkölän toiminnan vaikutuksia kartoitettiin yhden Likert-asteikon ja kahden avoimen kysymyksen avulla. Likert-asteikossa vastaajat arvioivat mielikuviansa ja kokemustensa perusteella asteikolla yhdestä viiteen, kuinka paljon vaikutusta (1= ei lainkaan vaikutusta, 3= en osaa sanoa, 5= hyvin paljon vaikutusta) Green Care -keskus Könkkölän toiminnalla on ollut asiakkaiden elämänhallinnan ja toimintakyvyn eri osa-alueiden vahvistumiseen. Vastauksista ilmeni, että Green Care -keskus Könkkölän toiminta on vaikuttanut positiivisesti erityisesti asiakkaiden elämän- ja arjenhallintataitojen (ka 4,4), sosiaalisten taitojen (ka 4,4) sekä yhteisötaitojen (ka 4,4) kehittymiseen. Lisäksi sidosryhmien edustajat kokivat, että Green Care -keskus Könkkölän toiminta on vahvistanut asiakkaiden psyykkistä hyvinvointia (ka 4,3), itseluottamusta (ka 4,2), toimijuutta (ka 4,1) sekä osallisuuden kokemusta (ka 4,1). Muita Likert-asteikossa mitattuja osa-alueita olivat minäpystyvyyden, fyysisen hyvinvoinnin sekä työ- ja opiskeluvälmiuksien vahvistuminen, joiden keskiarvot jäivät alle neljän. Vastausten prosenttijakaumista voidaan kuitenkin huomata, että noin puolet vastaajista koki toiminnalla olleen myös näihin elämänhallinnan ja toimintakyvyn osa-alueisiin melko paljon vaikutusta. Vastausten prosenttijakaumat ja keskiarvot koostettuna taulukossa 3.

Taulukko 3. Toiminnan vaikutus elämänhallinnan ja toimintakyvyn vahvistumiseen.

	1 Ei lainkaan vaikutusta	2 Jokseenkin vaikutusta	3 En osaa sanoa	4 Melko paljon vaikutusta	5 Hyvin paljon vaikutusta	Keskiarvo
Minäpystyvyyden vahvistuminen	0,0%	0,0%	45,0%	45,0%	10,0%	3,7
Itseluottamuksen vahvistuminen	0,0%	0,0%	10,0%	65,0%	25,0%	4,2
Fyysisen hyvinvoinnin vahvistuminen	0,0%	5,0%	30,0%	50,0%	15,0%	3,8
Psyykkisen hyvinvoinnin vahvistuminen	0,0%	0,0%	5,0%	60,0%	35,0%	4,3
Toimijuuden vahvistuminen	0,0%	0,0%	15,0%	60,0%	25,0%	4,1
Osallisuuden kokemuksen vahvistuminen	0,0%	5,0%	15,0%	50,0%	30,0%	4,1
Elämän- ja arjenhallintataitojen vahvistuminen	0,0%	0,0%	0,0%	60,0%	40,0%	4,4
Työ- ja opiskeluvälmiuksien vahvistuminen	0,0%	5,0%	15,0%	65,0%	15,0%	3,9
Sosiaalisten taitojen vahvistuminen	0,0%	5,0%	5,0%	40,0%	50,0%	4,4
Yhteisötaitojen vahvistuminen	0,0%	5,0%	5,0%	35,0%	55,0%	4,4

Sidosryhmien näkemyksiä Green Care -keskus Könkkölän toiminnan vaikutuksista tarkennettiin kahdella avoimella kysymyksellä, jotka olivat *Mitä vaikutuksia tai hyötyjä Green Care -keskus Könkkölän toiminnalla on mielestäsi ollut asiakkaisiin?* sekä *Mitä vaikutuksia tai hyötyjä Green Care -keskus Könkkölän toiminnalla on mielestäsi ollut organisaatiollenne?* Kysymyksen *Mitä vaikutuksia tai hyötyjä Green Care -keskus Könkkölän toiminnalla on mielestäsi ollut asiakkaisiin?* avoimista vastauksista esiin nousseita vastausluokkia olivat itseluottamuksen parantuminen (f= 6), hyvinvoinnin ja kuntoutumisen tukeminen (f= 6), osallisuuden ja kuulumisen kokemus (f= 5), työ- ja toimintakyvyn parantuminen (f= 5), mielekäs tekeminen (f= 4), vuorovaikutustaitojen kehittyminen (f= 4), jatkopolkujen selkiytyminen (f= 3) sekä arjen ja elämänhallinnan kehittyminen (f= 3). Vastauksista ilmeni, että sidosryhmien edustajien näkökulmasta Green Care -keskus Könkkölän toimintaan osallistuminen on parantanut asiakkaiden itseluottamusta, tukenut asiakkaiden henkistä ja sosiaalista hyvinvointia sekä mahdollistanut asiakkaille osallisuuden ja kuulumisen kokemuksia. Lisäksi toiminnan nähtiin edistäneen asiakkaiden työ- ja toimintakykyä, vuorovaikutustaitoja sekä tarjonneen mielekästä tekemistä arkeen. Myös toiminnan vaikutus asiakkaiden tulevaisuuden ja jatkopolkujen selkiytymiseen sekä arjen ja elämänhallintataitojen kehittymiseen mainittiin muutamassa vastauksessa.

Toimintakyvyn vahvistuminen ja positiivisten asioiden löytyminen arkeen, asiakas saanut hyvää palautetta niin ryhmältä kuin työntekijöiltä Könkkölästä. Sillä on ollut suuri merkitys hänen kuntoutumiseensa.

Asiakkaiden arkirytmä on parantunut ja he ovat päässeet tekemään asioita ja saaneet onnistumisen kokemuksia. Myös asiakkaiden luontosuhde on vahvistunut.

Yksi asiakas siirtyi toiminnastamme kerran Könkkölään siitä syystä, että toivoi pääsevänsä taas luonnon rauhaan. Rauhallisuus ja luontoelementit vahvistivat asiakkaan jaksamista.

Kysymyksen *Mitä vaikutuksia tai hyötyjä Green Care -keskus Könkkölän toiminnalla on mielestäsi ollut organisaatiollenne?* avoimista vastauksista muodostettuja vastausluokkia olivat työpajatarjonnan laajentaminen (f= 5), työskentelyn ja tavoitteiden edistäminen (f=4) sekä asiakkaan jatkopolun mahdollistaminen (f= 3). Vastauksista ilmeni, että Green Care -keskus Könkkölän sidosryhmäorganisaatioille tuottamia vaikutuksia ja hyötyjä ovat erityisesti kuntouttavan työtoiminnan ja sosiaalisen kuntoutuksen paikallisen tarjonnan laajentaminen sekä sidosryhmäorganisaatioiden työskentelyn ja yhteisten tavoitteiden edistäminen. Lisäksi vastaajat kokivat, että Green Care -keskus Könkkölä toimii hyvänä jatkopolkuna luonto- ja eläintoiminnasta kiinnostuneille asiakkaille.

Hyötynä yhteisten tavoitteiden eteen työskentely. Teillä sitoutunutta toimintaa mikä edistänyt asiakkaan tilannetta ja auttanut työtämme täällä päässä.

Hyvä jatkopolku luonto ja eläintoiminnasta kiinnostuneille.

Hyvä yhteistyökumppani, joka tuo lisäarvoa ja tarjontaa paikallisiin kuntouttavan vaihtoehtoihin.

Green Care -keskus Könkkölän kehittämistarpeita ja toiminnan laatua suhteessa toiminnalle asetettuihin tavoitteisiin ja laatukriteereihin selvitettiin yhden Likert-asteikon ja yhden avoimen kysymyksen avulla. Likert-asteikossa vastaajat arvioivat asteikolla yhdestä neljään, kuinka hyvin erilaiset Green Care -toiminnalle, kuntouttavalle työtoiminnalle ja sosiaaliselle kuntoutukselle asetetut laatukriteerit ja tavoitteet toteutuvat (1= toteutuu hyvin, 2= toteutuu jossain määrin, 3= ei toteudu, 4= en osaa sanoa) Green Care -keskus Könkkölän toiminnassa. Vastaajista 95 % (n= 19) koki, että luontoarvojen ja kestäväen kehityksen sekä luontohyvinvointialan edistämisen tavoitteet toteutuvat Green Care -keskus Könkkölän toiminnassa hyvin. Vastaajista 80 % (n= 16) koki, että toiminnassa hyvin toteutuvat myös asiakkaiden elämän- ja arjenhallinnan vahvistamisen, työttömyyden aiheuttamien kielteisen vaikutusten ehkäisyn sekä syrjäytymisen ehkäisyn tavoitteet. Loput vastaajista kokivat näiden tavoitteiden toteutuvan toiminnassa vähintään jossain määrin.

Muita asteikossa mitattuja tavoitteita olivat *Toiminta on ammattimaista ja asiantuntevaa, Toiminta on tavoitteellista ja vastuullista sekä Toiminta vahvistaa asiakkaiden työ- ja toimintakykyä.* Vastaajista 75 % (n= 15) koki, että toiminnan ammattimaisuuden ja asiantuntevuuden tavoite toteutuu hyvin ja 20 % (n= 4) vastaajista koki tavoitteen toteutuvan jossain määrin. Asiakkaiden työ- ja toimintakyvyn vahvistamisen tavoite taas koettiin 70 % (n= 14) vastaajien osalta toteutuvan hyvin ja 25 % (n= 5) mielestä jossain määrin. Vastauksista kuitenkin korostui, että vain 60 % (n= 12) vastaajista koki toiminnan tavoitteellisuuden ja vastuullisuuden toteutuvan hyvin ja 35 % (n= 7) vastaajista koki tämän tavoitteen toteutuvan jossain määrin. Tämä voi kieliä siitä, että Green Care -keskus Könkkölän toiminnan tavoitteellisuus ja vastuullisuus ei näy sidosryhmille tai työotteen tavoitteellisuutta ja toiminnan vastuullisuutta on tarvetta kehittää. Yksikään vastaajista ei kokenut, että joku asteikossa mitatuista tavoitteista toteutuisi Green Care -keskus Könkkölän toiminnassa huonosti. Kokonaisuudessaan asteikossa mitattujen tavoitteiden toteutumisen keskiarvot vaihtelivat 1,1 ja 1,5 välillä, jonka myötä Green Care -keskus Könkkölän toiminnan voidaan todeta vastaavan sille asetettuja tavoitteita hyvin tai vähintään jossain määrin. Vastausten keskiarvot ja prosenttijakaumat tiivistettynä taulukossa 4.

Taulukko 4. Toiminnalle asetettujen tavoitteiden ja laatukriteerien toteutuminen.

	Tavoite toteutuu hyvin	Tavoite toteutuu jossain määrin	Tavoite ei toteudu	En osaa sanoa	Keskiarvo
Toiminta on ammattimaista ja asiantuntevaa	75,0%	20,0%	0,0%	5,0%	1,4
Toiminta on tavoitteellista ja vastuullista	60,0%	35,0%	0,0%	5,0%	1,5
Toiminta edistää luontoarvoja ja kestäväää kehitystä	95,0%	5,0%	0,0%	0,0%	1,1
Toiminta edistää luontohyvinvointialaa	95,0%	5,0%	0,0%	0,0%	1,1
Toiminta vahvistaa asiakkaiden elämän- ja arjenhallintaa	80,0%	20,0%	0,0%	0,0%	1,2
Toiminta vahvistaa asiakkaiden työ- ja toimintakykyä	70,0%	25,0%	0,0%	5,0%	1,4
Toiminta ehkäisee työttömyyden aiheuttamia kielteisiä vaikutuksia asiakkaiden toimintakykyyn	80,0%	20,0%	0,0%	0,0%	1,2
Toiminta ehkäisee syrjäytymistä	80,0%	15,0%	0,0%	5,0%	1,3

Vastaajien näkemyksiä Green Care -keskus Könkkölän toiminnan laadusta ja kehittämistarpeista tarkennettiin avoimen kysymyksen *Mitä Green Care -keskus Könkkölän tulisi mielestäsi toiminnassaan kehittää?* avulla. Tähän kysymykseen vastasi vain viisi sidosryhmien edustajaa, jonka myötä vastauksista ei ollut mahdollista muodostaa vastausluokkia. Kahdessa vastauksessa nousi kuitenkin esiin, että vastaajat toivoivat Green Care -keskus Könkkölältä parempaa markkinointia ja tiedotusta työpajatarjonnasta sekä tutustumiseen tarkoitettuja avoimien ovien päiviä. Lisäksi yksittäisissä vastauksissa toivottiin työpajoihin enemmän asiakaspaikkoja, asiakkaan jatkopolkujen aktiivisempaa suunnittelua sekä kuntoutustuella tai sairaspäivärahalla oleville nuorille mahdollisuutta osallistua toimintaan. Yhdessä vastauksessa korostettiin myös aktiivisen kehitystyön merkitystä sekä toiminnan suhteuttamista ajan ja asiakkaiden vaatimiin tarpeisiin.

Tiedotusta ja viestintää enemmän, mitä milloinkin tarjolla. Säilyttäkää monipuolinen työpajatarjonta.

Mahdollisuus osallistua toimintaan myös kuntoutustuella tai sairaspäivärahalla oleville nuorille. Parempaa markkinointia toiminnasta ja esim. avointen ovien päivä, johon voisi tulla pajuorten kanssa vierailulle.

Enemmän paikkoja työpajoihin, että kaikki halukkaat pääsevät mukaan.

6.4 Toiminnan luontoarvojen merkitys

Green Care -keskus Könkkölän toiminnan luontoarvojen merkitystä sidosryhmille kartoitettiin yhden Likert-asteikon ja yhden avoimen kysymyksen avulla. Likert-asteikossa vastaajat arvioivat mielikuviensa ja kokemustensa perusteella, kuinka hyvin tietyt Green Care -keskus Könkkölän keskeiset arvot toteutuvat (1= ei toteudu lainkaan, 3= en osaa sanoa, 5= toteutuu hyvin) toiminnassa. Sidoryhmien näkökulmasta parhaiten Green Care -keskus Könkkölän toiminnassa toteutuvia arvoja ovat luontoympäristön kunnioittaminen (ka 4,8), luontosuhteen vahvistaminen (ka 4,8) sekä kestävän kehityksen edistäminen (ka 4,6). Sidoryhmien näkökulmasta luontoarvot ovat siis toiminnassa eniten painottuvia arvoja. Muita hyvin tai melko hyvin sidoryhmien näkökulmasta toiminnassa toteutuvia arvoja olivat osallisuuden tukeminen (ka 4,4), yhdenvertaisuus ja tasa-arvo (ka 4,4), yhteistyö toimijoiden kesken (4,4), kokemuksellisuus (ka 4,3) sekä ammattimaisuus (ka 4,2). Vastaajien mielestä melko hyvin toteutuivat myös loput kaksi asteikossa mitattua arvoa, eli oppiminen (ka 4,0) sekä laatu ja turvallisuus (ka 4,0). Kokonaisuudessaan asteikossa mitattujen arvojen toteutumisen keskiarvot vaihtelivat 4,0 ja 4,8. Näin ollen voidaan todeta, että Green Care -keskus Könkkölän ydinarvot toteutuvat toiminnassa hyvin tai vähintään melko hyvin. Arvojen toteutumisen arvioinnin prosenttijakaumat ja keskiarvot tiivistettynä taulukossa 5.

Taulukko 5. Toiminnan keskeisten arvojen toteutuminen.

	1 Ei toteudu lainkaan	2 Toteutuu jossain määrin	3 En osaa sanoa	4 Toteutuu melko hyvin	5 Toteutuu hyvin	Keskiarvo
Luontoympäristön kunnioittaminen	0,0%	0,0%	0,0%	25,0%	75,0%	4,8
Luontosuhteen vahvistaminen	0,0%	0,0%	0,0%	25,0%	75,0%	4,8
Kestävän kehityksen edistäminen	0,0%	0,0%	5,0%	30,0%	65,0%	4,6
Osallisuuden tukeminen	0,0%	0,0%	5,0%	50,0%	45,0%	4,4
Kokemuksellisuus	0,0%	0,0%	10,0%	50,0%	40,0%	4,3
Oppiminen	0,0%	0,0%	25,0%	50,0%	25,0%	4,0
Yhdenvertaisuus ja tasa- arvo	0,0%	0,0%	10,0%	40,0%	50,0%	4,4
Ammattimaisuus	0,0%	0,0%	20,0%	40,0%	40,0%	4,2
Laatu ja turvallisuus	0,0%	0,0%	30,0%	40,0%	30,0%	4,0
Yhteistyö toimijoiden kesken	0,0%	0,0%	15,0%	35,0%	50,0%	4,4

Vastaajien näkemyksiä Green Care -keskus Könkkölän toiminnan luontoarvojen merkityksestä sidosryhmille tarkennettiin avoimella kysymyksellä *Miten luontoarvot tai luonto-, puutarha- ja eläinavusteiset menetelmät näkyvät mielestäsi Green Care -keskus Könkkölän toiminnassa?* Kysymyksen vastaukset olivat hyvin yhdenmukaisia, jonka myötä avoimista vastauksista muodostui vain kaksi vastausluokkaa. Vastausluokat olivat toiminnan profiloituminen (f= 8) sekä työpajatarjonta (f= 6). Vastauksista ilmeni, että Green Care -keskus Könkkölän toiminnan nähdään hyvin vahvasti nojaavan ja profiloituvan luontoarvoihin sekä luonto-, puutarha- ja eläinavusteisiin menetelmiin. Sidosryhmien näkökulmasta nämä ovat Green Care -keskus Könkkölän toiminnan ydin, jonka myötä toiminta on vetovoimaista myös asiakkaiden näkökulmasta. Lisäksi vastaajat kokivat Green Care -keskus Könkkölän työpajatarjonnan muodostuvan selkeästi luontoarvojen sekä luonto-, puutarha- ja eläinavusteisten menetelmien ympärille.

Näkyvät hyvin ja asiakkaat, jotka teille haluavat, haluavat juuri näiden teemojen vuoksi. On tärkeää, että tällainen paikka on olemassa.

Ne ovat keskeinen osa Könkkölän toimintaa ja Könkkölästä tulee ensimmäisenä mieleen juuri nuo luetellut teemat.

Näkyvät ulospäin työpajatarjonnassa, asiakkaiden puheissa ja opituissa taidoissa.

Green Care -keskus Könkkölän toiminnan luontoarvojen merkitys sidosryhmille nousi vahvasti esiin myös kysymysten *Arvioi kuinka tärkeänä pidät seuraavia tekijöitä asiakkaiden ohjaamisessa ja ohjautumisessa Green Care -keskus Könkkölän toimintaan, Mitä vaikutuksia tai hyötyjä Green Care -keskus Könkkölän toiminnalla on mielestäsi ollut organisaatiollenne?* sekä *Mitkä ovat mielestäsi Green Care -keskus Könkkölän toiminnan erityiset vahvuudet?* vastauksissa. Näiden jo aiemmin käsiteltyjen kysymysten vastauksista ilmeni, että toiminnan luontoarvoilla ja luontoavusteisilla menetelmillä on sidosryhmille keskeinen merkitys asiakkaiden toimintaan ohjaamisen kannalta. Lisäksi näiden kysymysten vastauksissa korostui, että Green Care -keskus Könkkölän luontoteemoihin keskittyvät työpajasisällöt ovat sidosryhmien näkökulmasta erityislaatuista, jonka myötä toiminta tarjoaa niin sidosryhmille kuin myös asiakkaille vaihtoehtoista työpajatoimintaa niin sanottujen perinteisten työpajojen rinnalle.

6.5 Yhteistyön ja asiakasprosessien toimivuus

Koska Green Care -keskus Könkkölän sidosryhmätutkimus toteutettiin ensimmäistä kertaa, oli kyselylomakkeessa perusteltua selvittää opinnäytetyön tutkimuskysymyksiä kartoittavien kysymysten lisäksi vastaajien näkemyksiä Green Care -keskus Könkkölän ja sidosryhmien välisestä yhteistyöstä sekä asiakasprosessien toimivuudesta. Yhteistyön ja asiakasprosessien toimivuutta kartoitettiin yhden Likert-asteikon ja kolmen avoimen kysymyksen avulla. Likert-asteikossa vastaajat arvioivat mielikuviansa ja kokemustensa perusteella asteikolla yhdestä viiteen Green Care -keskus Könkkölän ja sidosryhmäorganisaatioiden väliseen yhteistyöhön liittyviä väittämiä (1= täysin eri mieltä, 3= en osaa sanoa, 5= täysin samaa mieltä). Yksi vastaajista ei vastannut asteikon kahteen ensimmäiseen väittämään, jonka vuoksi näiden väittämien prosenttijakaumissa esiintyy muista väittämistä poiketen desimaalilukuja.

Vastaajista 80 % (n= 16) koki olevansa täysin samaa mieltä siitä, että he tekevät mielellään yhteistyötä Green Care -keskus Könkkölän kanssa. Loput 20 % (n= 4) vastaajista olivat väittämän kanssa jokseenkin samaa mieltä. Valtaosa vastaajista, eli noin 70 % koki myös olevansa täysin samaa mieltä siitä, että yhteistyöstä Green Care -keskus Könkkölän kanssa on heidän organisaatiolleen hyötyä ja yhteistyö Green Care -keskus Könkkölän kanssa on sujuvaa. Asiakasprosessin sujuvuudesta täysin samaa mieltä oli 50 % (n= 10) vastaajista ja jokseenkin samaa mieltä 40 % (n= 8) vastaajista. Muita asteikossa mitattuja väittämiä olivat *Yhteistyöstä Green Care -keskus Könkkölän kanssa on minulle ammatillisesti hyötyä*, *Green Care -keskus Könkkölä ottaa huomioon sidosryhmiensä tarpeet* sekä *Green Care -keskus Könkkölän viestintä on selkeää ja ymmärrettävää*. Näistä väittämistä vastauksissa esiin nousivat *Yhteistyöstä Green Care -keskus Könkkölän kanssa on minulle ammatillisesti hyötyä* sekä *Green Care -keskus Könkkölä ottaa huomioon sidosryhmiensä tarpeet*, sillä näiden väittämien kanssa vain noin 35 % vastaajista oli täysin samaa mieltä. Tämä antaa osviittaa siitä, että Green Care -keskus Könkkölän on tarpeen lisätä sidosryhmien kanssa käytävää vuoropuhelua. Kokonaisuudessaan asteikossa mitattujen väittämien keskiarvot vaihtelivat 4,2 ja 4,8 välillä, jonka myötä yhteistyön Green Care -keskus Könkkölän ja sen sidosryhmien välillä voidaan todeta pääasiassa toimivan hyvin. Vastausten prosenttijakaumat ja keskiarvot koostettuna taulukossa 6.

Taulukko 6. Yhteistyön ja asiakasprosessien toimivuus.

	1 Täysin eri mieltä	2 Jokseenkin eri mieltä	3 En osaa sanoa	4 Jokseenkin samaa mieltä	5 Täysin samaa mieltä	Keskiarvo
Yhteistyö Green Care-keskus Könkkölän kanssa on sujuvaa	0,0%	0,0%	5,3%	26,3%	68,4%	4,6
Yhteistyöstä Green Care-keskus Könkkölän kanssa on minulle ammatillisesti hyötyä	0,0%	0,0%	10,5%	52,6%	36,9%	4,3
Yhteistyöstä Green Care-keskus Könkkölän kanssa on organisaatiolleni hyötyä	0,0%	0,0%	5,0%	25,0%	70,0%	4,7
Green Care-keskus Könkkölä ottaa huomioon sidosryhmiensä tarpeet	0,0%	0,0%	15,0%	50,0%	35,0%	4,2
Green Care-keskus Könkkölän asiakasprosessi on sujuva	0,0%	0,0%	10,0%	40,0%	50,0%	4,4
Green Care-keskus Könkkölän viestintä on selkeää ja ymmärrettävää	0,0%	5,0%	5,0%	45,0%	45,0%	4,3
Teen mielelläni yhteistyötä Green Care-keskus Könkkölän kanssa	0,0%	0,0%	0,0%	20,0%	80,0%	4,8

Likert-asteikon lisäksi vastaajien näkemyksiä Green Care -keskus Könkkölän ja sen sidosryhmien välisestä yhteistyöstä sekä asiakasprosessien toimivuudesta kartoitettiin kolmella avoimella kysymyksellä. Nämä kysymykset olivat *Millaista tukea Green Care -keskus Könkkölän tulisi mielestäsi tarjota asiakkaille?*, *Miten yhteistyötämme voisi mielestäsi kehittää?* sekä *Kenelle suosittelisit Green Care -keskus Könkkölän palveluita?* Kysymyksen *Millaista tukea Green Care -keskus Könkkölän tulisi mielestäsi tarjota asiakkaille?* avoimista vastauksista esiin nousseita vastausluokkia olivat yksilöllinen tuki (f= 6), vuorovaikutustaitojen edistäminen (f= 5), jatkopolkujen suunnittelu (f= 4) sekä arjen ja elämänhallinnan tukeminen (f= 2). Vastauksista ilmeni, että sidosryhmien edustajat toivovat Green Care -keskus Könkkölän kartoittavan asiakkaiden yksilöllisiä tuen tarpeita ja tarjoavan näihin tuen tarpeisiin henkilökohtaista ohjausta ja neuvontaa. Tämän tarkennettiin tarkoittavan esimerkiksi apua asiakkaan henkilökohtaisten asioiden hoitoon sekä asiakkaan arjenhallintataitojen vahvistamista. Lisäksi Green Care -keskus Könkkölän toivottiin keskittyvän asiakkaiden vuorovaikutustaitojen tukemiseen sekä entistä vahvemmin asiakkaiden tulevaisuuden ja jatkopolkujen suunnitteluun.

Vahvistaa arjenhallinta ja sosiaalisia taitoja sekä lisätä ympäristötietoutta. Antaa henkilökohtaista tukea asiakkaan henkilökohtaisien asioiden hoidossa, jos asiakas niihin tukea tarvitsee ja haluaa. Jatkopolkujen suunnittelua yhdessä nuoren kanssa.

Tärkeintä tukea asiakkaan arjen ja elämän hallintaa, tukea myös sosiaaliin taitoihin ja ryhmässä toimimiseen.

Yksilöllistä tukea ja henkilökohtaista ohjausta. Tärkeää että tunnette asiakkaan tilanteen mahdollisimman kattavasti, jotta sen pohjalta voi suunnitella jatkoa ja tarvittavia tukimuotoja.

Kysymyksen *Miten yhteistyötämme voisi mielestäsi kehittää?* vastauksista muodostettuja vastausluokkia olivat vierailut ja tapaamiset (f= 6), tiedotus (f= 3) sekä vuoropuhelu (f= 3). Vastaajien mielestä Green Care -keskus Könkkölän ja sidosryhmien välistä yhteistyötä olisi tärkeää kehittää erityisesti vastavuoroisten vierailujen ja tapaamisten osalta. Sidoryhmien edustajat kokevat, että vierailuilla ja tapaamisilla olisi mahdollista lisätä molemminpuolista ymmärrystä niin Green Care -keskus Könkkölän kuin myös sidoryhmäorganisaatioiden toiminnasta. Lisäksi sidoryhmät toivoivat Green Care -keskus Könkkölältä aktiivisempaa tiedotusta kulloinkin tarjolla olevista palveluista ja työpajoista sekä yhteistä asiakkaiden tilanteisiin liittyvää vuoropuhelua ja pohdintaa. Nämä vastaukset tukevat myös Likert-asteikoista saatuja havaintoja koskien tiedotuksen ja yhteisen vuoropuhelun tehostamisen tarvetta. Yksi vastaaja toivoi myös eri työpajatoimijoiden kanssa yhteistyössä toteutettavia luonto- ja taideprojekteja.

Enemmän tiedotusta, enemmän tapaamisia kasvokkain, vuoropuhelua asiakkaan tilanteen edistymisestä.

Mahdollisuuksien mukaan enemmän yhteistä pohdintaa asiakkaan tilanteeseen ja jatkopolkuihin liittyen.

Enemmän vierailuja tai avointen ovien päiviä. Uusien työntekijöiden olisi tärkeää päästä tutustumaan teidän porukkaan ja ympäristöön.

Viimeinen Green Care -keskus Könkkölän ja sidosryhmien välistä yhteistyötä ja asiakasprosessien toimivuutta kartoittava kysymys oli *Kenelle suosittelisit Green Care -keskus Könkkölän palveluita?* Tämän kysymyksen vastauksista esiin nousseita vastausluokkia olivat luontoaloista ja -arvoista kiinnostuneet (f= 6), luonto kuntoutumisympäristönä (f= 5) sekä yhteisön ja yhdessä tekemisen tarve (f= 4). Sidoryhmien edustajat kokivat, että Green Care -keskus Könkkölän palveluista parhaiten hyötyvät ne asiakkaat, jotka ovat jo lähtökohtaisesti kiinnostuneet luontoaloista, ympäristöarvoista sekä luontoteemaisesta toiminnasta. Lisäksi palveluita suositellaan niille asiakkaille, jotka kaipaavat rauhallista ympäristöä ja luonnon hyvinvointivaikutuksia kuntoutumisensa tueksi. Vastaajat myös kokivat, että Green Care -keskus Könkkölässä vallitsevan yhteisöllisen ilmapiirin vuoksi

palvelut soveltuvat hyvin omaa yhteisöä ja yhdessä tekemistä kaipaaville sekä syrjäytymisvaarassa oleville asiakkaille.

Nuorelle jota kiinnostaa luonto, ulkoilma ja/tai eläimet ja joka tarvitsee rauhallisen ympäristön voimavarojensa ja taitojensa kehittämiseksi.

Asiakkaalle jolle luonto ja eläimet tärkeitä ja hyötyy niiden vaikutuksista. Opinnollistamisen mahdollisuus hyvä, koska sen perusteella voi ohjata luontoaloista kiinnostuneita teidän toimintaan.

Syrjäytymisvaarassa oleville nuorille.

7 Tulosten yhteenveto ja johtopäätökset

Sidosryhmätutkimuksen kyselyyn saatiin eniten vastauksia Jyväskylän kaupungin työllisyyspalveluista sekä aikuissosiaalityöstä. Tämä vastaajien taustaorganisaatioihin liittyvä jakauma oli odotettavissa, sillä näiden tahojen henkilöstö muodosti valtaosan tutkimuksen perusjoukosta ja otannasta. Koska Jyväskylän kaupungin työllisyyspalvelut ja aikuissosiaalityö ovat merkittävimmät asiakkaita Green Care -keskus Könkkölän palveluihin ohjaavat tahot, oli näiden tahojen aktiivisuus kyselyyn vastaamisessa ratkaisevan tärkeää sidosryhmätutkimuksen onnistumisen kannalta. Vastauksista jäi kuitenkin harmillisesti kokonaan uupumaan muutamien Green Care -keskus Könkkölän merkittävien yhteistyökumppaneiden näkemykset, jotka olisivat oletettavasti olleet hyvin hyödyllisiä Green Care -keskus Könkkölän toiminnan kehittämisen kannalta. Kyselylomakkeessa kartoitettujen taustatietojen avulla selvisi, että sidosryhmien Green Care -keskus Könkkölän toimintaan ja palveluihin liittyvää tuntemusta on vielä tarvetta lisätä, sillä vain noin kolmasosa vastaajista koki tuntevansa Green Care -keskus Könkkölän toimintaa hyvin.

Tutkimuksen tuloksista selvisi, että toiminnan ympäristöarvot ja luontoteemaiset sisällöt ovat keskeisiä Green Care -keskus Könkkölän vetovoimatekijöitä niin sidosryhmien kuin myös asiakkaiden näkökulmasta. Green Care -keskus Könkkölän hyödyntämät luonto-, puutarha- ja eläinavusteiset menetelmät ovat merkittävin tekijä, jonka vuoksi sidosryhmät ohjaavat asiakkaita Green Care -keskus Könkkölän palveluihin. Toisena merkittävänä asiakkaiden ohjaamiseen vaikuttavana tekijänä on Green Care -keskus Könkkölän sijainti ja ympäristö, jotka mahdollistavat luonnon hyvinvointivaikutusten hyödyntämisen osana asiakkaiden kuntoutusta. Green Care -keskus Könkkölän erityiset vahvuudet muodostuvatkin toiminnan luontoavusteisuudesta, ympäristöstä ja työntekijöiden

osaamisesta, jotka yhdessä tekevät Green Care -keskus Könkkölästä ainutlaatuisen muihin paikallisiin työpajatoimintaa tarjoaviin tahoihin verrattuna. Lisäksi sidosryhmien näkökulmasta Green Care -keskus Könkkölän toiminnassa korostuu yhteisöllisyys sekä yksilölliseen tukeen ja toiminnan kehittämiseen tähtäävä työote.

Sidosryhmätutkimuksen tulosten perusteella Green Care -keskus Könkkölän toiminnalla on myönteisiä vaikutuksia erityisesti asiakkaiden arjen ja elämänhallinnan sekä vuorovaikutustaitojen kehittämiseen. Lisäksi tulosten perusteella voidaan todeta, että Green Care -keskus Könkkölän toiminta vahvistaa asiakkaiden psyykkistä hyvinvointia, itseluottamusta sekä toimijuuden ja osallisuuden kokemusta. Tutkimuksen tuloksista myös selvisi, että Green Care -keskus Könkkölän toiminta on tuottanut asiakkaille hyötyjä parantuneen työ- ja toimintakyvyn, arjen rutiinien ja mielekkään tekemisen sekä selkiytyneiden tulevaisuuden suunnitelmien muodossa. Green Care -keskus Könkkölän sidosryhmäorganisaatioille tuottamia hyötyjä taas ovat kuntouttavan työtoiminnan ja sosiaalisen kuntoutuksen paikallisen tarjonnan laajentaminen ja tätä kautta asiakkaille tarjottavien jatkopolkujen monipuolistuminen. Lisäksi Green Care -keskus Könkkölän koetaan toimivan sitoutuneesti asiakkaalle yhdessä sovittujen tavoitteiden eteen, joka edesauttaa merkittävästi sidosryhmäorganisaatioissa tapahtuvaa työskentelyä.

Sidosryhmätutkimuksen tulosten perusteella voidaan todeta, että Green Care -keskus Könkkölän toiminta vastaa hyvin sekä Green Care -toiminnalle, kuntouttavalle työtoiminnalle, että sosiaaliselle kuntoutukselle asetettuja tavoitteita ja laatukriteereitä. Tulosten perusteella Green Care -keskus Könkkölän toiminnassa parhaiten toteutuvia tavoitteita ovat luontoarvojen, kestäväen kehityksen sekä luontohyvinvointialan edistämisen tavoitteet. Sidosryhmien näkemyksistä voidaankin päätellä, että Green Care -toiminnan luontoperustaisuuden perusedellytys toteutuu vahvasti Green Care -keskus Könkkölän toiminnassa. Myös kuntouttavan työtoiminnan ja sosiaalisen kuntoutuksen tavoitteet, kuten asiakkaiden arjen ja elämänhallinnan edistäminen sekä työttömyyden aiheuttamien kielteisten vaikutusten ja syrjäytymisen ehkäisy toteutuvat Green Care -keskus Könkkölän toiminnassa hyvin. Vastauksista kuitenkin ilmeni, että toiminnan ammattimaisuutta, tavoitteellisuutta ja vastuullisuutta on vielä mahdollista kehittää entisestään.

Tutkimuksen tuloksista selvisi, että toiminnan luontoarvot näkyvät vahvasti Green Care -keskus Könkkölän ulkopuolisille sidosryhmille. Sidosryhmien näkökulmasta katsottuna Green Care -keskus

Könkkölä on selkeästi profiloitunut kestävän kehityksen edistämiseen, asiakkaiden luontoyhteyden vahvistamiseen sekä luonto- ja eläinavusteisiin menetelmiin. Luontoarvojen ja -avusteisuuden ympärille rakennettu työpajatarjonta tekee Green Care -keskus Könkkölän toiminnasta erityislaatuista ja toimii näin ollen keskeisenä tekijänä sen kannalta, miksi asiakkaat haluavat osallistua Green Care -keskus Könkkölän tuottamiin kuntouttavan työtoiminnan ja sosiaalisen kuntoutuksen palveluihin. Näin ollen voidaan todeta, että Green Care -keskus Könkkölän toiminnan luontoarvoilla on tärkeä merkitys sekä Green Care -keskus Könkkölän ulkopuolisille sidosryhmille että asiakkaille.

Sidosryhmätutkimuksen tuloksista kävi ilmi, että Green Care -keskus Könkkölä on sen sidosryhmille mieluinen yhteistyökumppani. Yhteistyö Green Care -keskus Könkkölän kanssa nähdään sujuvana ja sidosryhmäorganisaatioita hyödyttävänä. Vaikka Green Care -keskus Könkkölän ja sen sidosryhmien välinen yhteistyö koetaan kokonaisuutena toimivan hyvin, selvisi tutkimuksen tuloksista myös yhteistyön kehittämiseen liittyviä tarpeita. Näitä ovat sidosryhmien toimintaan kohdistamien tarpeiden parempi huomioiminen, Green Care -keskus Könkkölän selkeämpi ja aktiivisempi markkinointi palveluitaan koskien sekä asiakkaiden tilanteisiin liittyvän vuoropuhelun lisääminen. Lisäksi tuloksista kävi ilmi, että sidosryhmien edustajat toivovat enemmän kasvokkain tapahtuvia tapaamisia ja vierailuja, jotka lisäävät molemminpuolista ymmärrystä niin sidosryhmäorganisaatioiden kuin myös Green Care -keskus Könkkölän toiminnasta.

Tutkimuksen vastauksista ilmeni, että Green Care -keskus Könkkölän palveluita suositellaan jo lähikohtaisesti luontoaloista ja -arvoista kiinnostuneille asiakkaille. Tällöin Green Care -keskus Könkkölä voi toimia asiakkaan jatkopolkuna ennen koulutukseen tai työhön hakeutumista. Lisäksi sidosryhmäorganisaatiot ohjaavat toimintaan asiakkaita, joilla luonto, yhdessä tekeminen ja rauhallinen ympäristö tukevat kuntoutumista. Toiminnan yhteisöllisyyden vuoksi Green Care -keskus Könkkölän palvelut nähdään soveltuvan hyvin myös syrjäytymisvaarassa oleville. Jatkossa sidosryhmäorganisaatiot toivovat Green Care -keskus Könkkölän tarjoavan asiakkaille henkilökohtaista ja asiakkaan yksilöllisiin tarpeisiin vastaavaa tukea sekä entistä vahvemmin asiakkaiden jatkopolkujen löytymiseen keskittyvää ohjausta. Lisäksi sidosryhmäorganisaatiot toivovat, että Green Care -keskus Könkkölä jatkaa niiden toimivien mallien toteutusta, joilla on jo onnistuneesti vahvistettu asiakkaiden vuorovaikutustaitoja, toimintakykyä sekä arjen ja elämänhallintaa.

Tutkimuksen avulla saatiin selville merkittävimmät asiakkaiden ohjaamiseen ja ohjautumiseen vaikuttavat tekijät, keskeisimmät Green Care -keskus Könkkölän toiminnalla saavutettavat vaikutukset sekä tietoa luontoarvojen merkityksestä niin Green Care -keskus Könkkölän ulkopuolisille sidosryhmille kuin myös asiakkaille. Näin ollen tutkimuksen voidaan todeta vastanneen sille asetettuihin tutkimuskysymyksiin ja antavan eväitä Green Care -keskus Könkkölän toiminnan laadun ja vaikutusten arviointiin. Lisäksi tutkimuksella tuotettiin tietoa Green Care -keskus Könkkölän ja sen sidosryhmien välisestä yhteistyöstä ja toiminnan kehittämisen tarpeista, joiden huomioiminen toiminnassa vahvistaa Green Care -keskus Könkkölän asemaa laadukkaiden Green Care, kuntouttavan työtoiminnan ja sosiaalisen kuntoutuksen palveluiden tarjoajana.

Koska tutkimus keskittyi hyvin rajattuun toimintaympäristöön ja kohderyhmään, on tutkimuksen tuloksia haastavaa vertailla kokonaisuudessaan muuhun tutkittuun tietoon. Sidosryhmätutkimuksen tuloksia Green Care -keskus Könkkölän toiminnan vaikutuksista on kuitenkin mahdollista vertailla Green Care -toiminnan, kuntouttavan työtoiminnan ja sosiaalisen kuntoutuksen selvitettyihin asiakasvaikutuksiin. Green Care -toimintaa koskevissa tutkimuksissa luontolähtöisen toiminnan on huomattu tuottavan psyykkistä hyvinvointia sekä vahvistavan hyväksytyksi tulemisen, minäpystyvyyden ja osallisuuden kokemusta (Soini ym. 2014, 53; Steigen, Kogstad & Hummelvoll 2016, 709–711). Lisäksi Green Care -toimintaa ja sen vaikutuksia arvioivissa tutkimuksissa on huomattu, että luontoavusteiseen toimintaan ohjautuvat ne asiakkaat, jotka kokevat nämä menetelmät heille mielekkäinä ja luontevina (Soini ym. 2014, 152). Kuntouttavan työtoimintaa koskevan tutkimuksen perusteella toiminnan yksilötason vaikutukset näkyvät erityisesti työ- ja toimintakyvyn parantumisena, itsetunnon kehittymisenä sekä päivärytmin ja arjen mielekkyyden kohentumisena. Lisäksi asiakkaat kokevat kuntouttavan työtoiminnan tärkeänä sosiaalisena ympäristönä, joka vahvistaa sosiaalista hyvinvointia ja yhteisöllisyyden kokemusta. (Sandelin 2014, 14.) Sosiaalisen kuntoutuksen on taas havaittu vahvistavan asiakkaiden sosiaalisia taitoja, yhteisötaitoja sekä arjen ja elämän hallintaa (Enemmän sosiaalista toimintakykyä, lisää osallisuutta! Yhteiskehittäen vaikuttavampaa sosiaalista kuntoutusta 2018, 45). Nämä tutkimustulokset tukevat selvästi tässä tutkimuksessa tehtyjä havaintoja Green Care -keskus Könkkölän toiminnan vaikutuksiin ja asiakkaiden ohjautumiseen liittyen.

8 Toiminnan kehittämisehdotukset

Tutkimukselliseen kehittämistyöhön kuuluu olennaisesti tuotetun tiedon siirtäminen käytäntöön. Tutkimuksellisen kehittämistyön ensisijaisena tavoitteena on ohjata kunkin organisaation ja toimintaympäristön kehittämisprosessia. Kehittyminen taas edellyttää käytännössä toteuttavia toimenpiteitä ja niiden pohjalta tapahtuvia muutoksia. Näin ollen tutkimuksellisen kehittämistyön avulla saavutettujen tulosten käyttökelpoisuus on edellytys onnistuneelle tutkimukselle. Lisäksi tulosten käytännön hyödynnettävyys on keskeinen kriteeri tutkimuksen luotettavuuden ja tarkoituksenmukaisuuden arvioinnissa. (Toikko & Rantanen 2009, 125.) Jotta tämä opinnäytetyö palvelee mahdollisimman hyvin tätä käytännön hyödynnettävyyden tavoitetta, on tässä luvussa esitetty sidosryhmätutkimuksen tulosten pohjalta muodostetut Green Care -keskus Könkkölän toimintaa koskevat kehittämisehdotukset.

Keskeisin Green Care -keskus Könkkölän toimintaa koskeva kehittämisehdotus on toimintaa ja palveluita koskevan tiedotuksen ja markkinoinnin tehostaminen. Sidosryhmätutkimuksen tuloksista kävi selvästi ilmi, että sidosryhmät toivovat enemmän tietoa Green Care -keskus Könkkölän toiminnasta. Käytännössä sidosryhmien palveluihin liittyvää tuntemusta ja toiminnan markkinointia on mahdollista lisätä esimerkiksi kullekin sidosryhmälle kohdennettujen tutustumispäivien tai avoimien ovien päivien avulla. Näiden tutustumispäivien ja avoimien ovien päivien avulla sidosryhmät pääsevät tutustumaan työpajatoiminnan luonnonläheiseen ympäristöön, työpajoissa hyödynnettäviin menetelmiin sekä Green Care -keskus Könkkölän henkilökuntaan. Tämän myötä sidosryhmien on helpompi ohjata asiakkaita Green Care -keskus Könkkölän palveluiden piiriin ja näin edesauttaa Green Care -keskus Könkkölän toiminnan vakiintumista. Lisäksi sidosryhmien tietoutta Green Care -keskus Könkkölän toiminnasta ja palveluista voidaan lisätä sidosryhmille lähetettävän kuukausikirjeen muodossa. Kuukausikirje voi pitää sisällään esimerkiksi tietoa kulloinkin käynnissä olevista ja alkavista pajoista, pajojen sisällöistä ja niissä hyödynnettävistä menetelmistä sekä kunkin pajan asiakaspaikkamääristä. Lisäksi kuukausikirje on hyvä mahdollisuus tiedottaa toiminnassa tapahtuvista muutoksista, Könkkölän tilalla järjestettävistä tapahtumista sekä pyytää sidosryhmiltä palautetta toiminnasta.

Toisena Green Care -keskus Könkkölän toimintaa koskeva kehittämisehdotuksena on sidosryhmien kanssa käytävän vuoropuhelun lisääminen, jota myös edellä mainitut keinot edesauttavat. Sidosryhmätutkimuksen tuloksista kuitenkin ilmeni, että yleisen toimintaa koskevan tietouden lisäksi

sidosryhmät toivovat enemmän yhteistä keskustelua ja pohdintaa asiakkaiden tilanteisiin liittyen. Vuoropuhelun lisääminen antaa myös mahdollisuuden sidosryhmien toimintaan kohdistuvien tarpeiden ja odotusten kartoittamiselle ja tätä kautta huomioimiselle osana palveluiden tuottamista. Käytännössä tämä voi toteutua esimerkiksi säännöllisten ammattilaisverkostojen kanssa järjestettävien palaverien ja tapaamisten, erilaisten viestintämahdollisuuksien sekä matalan kynnyksen konsultaation avulla. Yhteisen vuoropuhelun lisääminen vaatii kuitenkin aikaa ja resursseja niin Green Care -keskus Könkkölältä kuin myös sidosryhmäorganisaatioilta, jonka myötä molempien tahojen tulee sitoutua yhteiseen kehittämistyöhön. Vuoropuhelun lisääminen on kuitenkin epäilemättä panostuksen arvoista, sillä se kehittää niin Green Care -keskus Könkkölässä kuin myös sidosryhmäorganisaatioissa tehtävän asiakastyön laatua ja vaikuttavuutta, vähentää päällekkäistä työtä sekä lisää molemminpuolista ymmärrystä.

Kolmantena kehittämissuhteena on asiakkaiden yksilöllisiin tarpeisiin vastaavan tuen vahvistaminen osana Green Care -keskus Könkkölän palveluita. Sidosryhmätutkimuksen tuloksista selvisi, että vastaajat toivovat Green Care -keskus Könkkölän tarjoavan asiakkaille entistä enemmän asiakaskohtaista tukea ja neuvontaa. Jotta Green Care -keskus Könkkölän palveluilla voidaan vastata tähän sidosryhmien esiin nostamaan kehityskohteeseen, tulee Green Care -keskus Könkkölän henkilöstön olla selvillä asiakkaiden yksilöllisistä tuen tarpeista. Näin ollen asiakassuhteen alussa on tärkeää tehdä laaja kartoitus asiakkaan tilanteesta ja toiveista hänelle tarjottavaa tukea koskien. Kartoitukseen on asiakkaan lisäksi hyvä osallistua sekä asiakkaan yksilövalmentaja että pajaohjaaja, jotta asiakkaan tilanne ja tuen tarpeet voidaan huomioida sekä yksilö- että ryhmävalmennuksen toteutuksessa. Kartoituksen pohjalta asiakkaan valmennukseen voidaan sisällyttää ammatinvalintaan ja koulutukseen hakeutumiseen liittyvää neuvontaa, konkreettisia työnhakuun liittyviä harjoitteita sekä tarvittaessa palveluohjausta muihin asiakkaan tilanteen edistämisen kannalta keskeisiin tukimuotoihin. Lisäksi asiakkaille on syytä antaa säännöllisesti juuri heidän haasteisiinsa vastaavaa opastusta, kuten päihteettömyyteen, arki- ja vuorokausirytmien ylläpitämiseen, päivittäisten rutiinien muodostamiseen tai talouden hallintaan liittyvää neuvontaa. Asiakkaiden yksilöllisen tuen lisääminen kehittää niin Green Care -keskus Könkkölän asiakastyön laatua kuin myös toiminnan tavoitteellisuutta, ammattimaisuutta ja vastuullisuutta, joiden osalta huomattiin jossain määrin kehitystarvetta sidosryhmätutkimuksen tulosten perusteella. Edellä mainitut kehittämissuhteet ja niihin liittyvät toimenpiteet koostettuna taulukossa 7.

Taulukko 7. Toiminnan kehittämisehdotukset.

Toiminnan kehittämisehdotus	Toimenpide
Sidosryhmille kohdennetun tiedotuksen ja markkinoinnin tehostaminen	<ul style="list-style-type: none"> • Sidosryhmätahoille suunnatut tutustumispäivät • Avoimien ovien päivät • Sidosryhmille lähetettävä kuukausikirje
Sidosryhmien kanssa käytävän vuoropuhelun lisääminen	<ul style="list-style-type: none"> • Ammattilaisverkostopalaverit • Viestintämahdollisuuksien hyödyntäminen • Matalan kynnyksen konsultaatio
Asiakkaiden yksilöllisen tuen vahvistaminen osana palveluita	<ul style="list-style-type: none"> • Kattava alkukartoitus • Ammatinvalintaan ja kouluttautumiseen liittyvä neuvonta • Työnhakuun liittyvät harjoitteet • Palveluohjaus • Yksilöllisiin haasteisiin ja tuen tarpeisiin keskittyvä neuvonta

Näiden kehittämisehdotusten lisäksi Green Care -keskus Könkkölän on jatkossa tärkeää panostaa niihin toiminnan vahvuustekijöihin, jotka ovat merkityksellisiä sekä Green Care -keskus Könkkölän asiakkaille että ulkopuolisille sidosryhmille. Koska Green Care -keskus Könkkölän erityiset vahvuudet muodostuvat luonnonläheisestä työpajaympäristöstä sekä luonto- ja eläinavusteisten menetelmien käytöstä, on näitä elementtejä syytä korostaa Green Care -keskus Könkkölän palveluiden markkinoinnissa ja tuotteistamisessa. Lisäksi Green Care -keskus Könkkölän on tärkeää säilyttää toiminnassaan vahvat luontoarvot ja luonnon hyvinvointivaikutusten hyödyntäminen, sillä nämä tekijät edistävät asiakkaiden kuntoutumista ja tekevät Green Care -keskus Könkkölän palveluista ainutlaatuisia. Sidosryhmätutkimuksesta saatujen vastausten perusteella myös eläinavusteisen toiminnan laajentamista ja ympärivuotisuutta kannattaa harkita. Tulosten perusteella Green Care -keskus Könkkölä on myös selvästi onnistunut asiakkaiden yhteisö- ja vuorovaikutustaitojen vahvistamisessa, jonka myötä toiminnassa on tärkeää ylläpitää niitä toimintamalleja, joilla nämä positiiviset asiakasvaikutukset on saavutettu. Lisäksi Green Care -keskus Könkkölän on tärkeää jatkaa toimintansa laadun ja vaikutusten arviointia asiakaspalautteiden ja sidosryhmäkyselyiden pohjalta, jotta toiminnassa säilyy kehittämiseen tähtäävä työote.

9 Pohdinta

Opinnäytetyön ensisijaisena tavoitteena oli tuottaa tietoa Green Care -keskus Könkkölän toiminnan kehittämisen ja vaikutusten arvioinnin tueksi. Opinnäytetyössä keskityttiin tutkimaan Green Care -keskus Könkkölän ulkopuolisten sidosryhmien näkemyksiä toiminnan laadusta ja vaikutuksista sekä toiminnassa ilmenevistä vahvuustekijöistä ja kehittämistarpeista. Opinnäytetyön tuloksena saavutettiin kattavasti informaatiota sidosryhmien näkemyksistä ja kokemuksista Green Care -keskus Könkkölän tuottamia kuntouttavan työtoiminnan ja sosiaalisen kuntoutuksen palveluita koskien. Sidosryhmätutkimuksen tuloksista ilmeni, että Green Care -keskus Könkkölä on sidosryhmien näkökulmasta onnistunut vahvasti profiloitumaan luonto- ja eläinavusteisiin menetelmiin, jonka myötä nämä menetelmät ovat merkittävimpiä asiakkaiden ohjautumiseen vaikuttavia tekijöitä. Lisäksi sidosryhmätutkimuksen tuloksista selvisi, että Green Care -keskus Könkkölän toiminnalla ja palveluilla on huomattavia positiivisia vaikutuksia asiakkaiden toimintakyvyn sekä arjen ja elämänhallinnan eri osa-alueisiin.

Opinnäytetyössä pyrittiin tuomaan ilmi sidosryhmien kanssa käytävän vuoropuhelun arvo ja merkitys, jotta sidosryhmäkyselyistä muodostuisi Green Care -keskus Könkkölässä vakiintunut ja säännöllinen toimintatapa. Kuten sidosryhmien edustajien vastauksista kävi ilmi, koettiin tämä vuoropuhelu ja sen lisääminen tärkeäksi myös sidosryhmien näkökulmasta. Muita sidosryhmien esiin nostamia kehittämistarpeita olivat muun muassa entistä yksilöllisempi ja asiakkaan jatkopolkuihin keskittyvä tuki ja ohjaus sekä markkinoinnin ja tiedotuksen tehostaminen. Näiden sidosryhmien esiin nostamien kehittämistarpeiden pohjalta opinnäytetyössä muodostettiin Green Care -keskus Könkkölän toimintaa ja palveluita koskevat kehittämissuositukset. Kehittämissuositusten tarkoituksena on vastata entistä paremmin sidosryhmien toiminnalle ja palveluille asettamiin odotuksiin ja tarpeisiin sekä näin ollen kehittää Green Care -keskus Könkkölän toiminnan laatua. Vuoropuhelun jatkumista pyrittiin tukemaan muodostamalla kyselylomakkeesta toimeksiantajan käyttöön helposti muokattavissa ja sovellettavissa oleva työkalu, jota hyödyntää sidosryhmäkyselyiden toteuttamiseen myös jatkossa.

Opinnäytetyössä onnistuttiin vastaamaan sille asetettuihin tavoitteisiin ja tutkimuskysymyksiin. Tämän edellytyksenä oli työn aiheen ja tutkimuksen näkökulman onnistunut rajaus sekä toimeksiantajan kanssa toteutettu tiivis ja hyvä yhteistyö. Myös opinnäytetyön tietoperusta ja työhön vali-

tut menetelmät palvelivat sidosryhmätutkimuksen johdonmukaista toteutusta. On kuitenkin tärkeää huomioida, että vaikka sidosryhmätutkimuksella onnistuttiin saavuttamaan tärkeää tietoa Green Care -keskus Könkkölän toiminnasta ja palveluista, jäi sidosryhmätutkimuksen vastausmäärä suhteellisen vähäiseksi. Tämän myötä on todettava, että vaikka tämän tutkimuksellisen kehittämistyön tiedontuotannossa hyödynnettiin kvantitatiivisen tutkimuksen menetelmiä, ei tämän sidosryhmätutkimuksen kohdalla voida puhua varsinaisesta määrällisestä tutkimuksesta. Vastauksien pieni määrä vaikuttaa jossain määrin myös tutkimuksen tuloksista tehtyjen johtopäätösten ja yleistysten luotettavuuteen, josta tarkemmin seuraavassa alaluvussa.

Koska vastaavia sidosryhmien näkökulmaan keskittyviä tutkimuksia luontoavusteisen työpajatoiminnan laadusta ja vaikutuksista ei ollut saatavilla, on tämän tutkimuksen tuloksia haastavaa verrata sellaisenaan muuhun tutkittuun tietoon. Yhtäläisyyksiä on kuitenkin löydettävissä kuntouttavan työtoiminnan ja sosiaalisen kuntoutuksen asiakasvaikutusten sekä Green Care -toiminnan ja luonnon tuottamien hyvinvointivaikutusten osalta. Työn haasteena olikin palveluiden laadun ja vaikutusten arviointi kaikkien näiden kolmen palvelukentän näkökulmasta, jotka Green Care -keskus Könkkölän toiminnassa yhdistyvät. Työn toteutusta helpotti kuitenkin se tekijä, että niin Green Care -toimintaa, kuntouttavaa työtoimintaa kuin myös sosiaalista kuntoutusta yhdistää suurelta osin yhdenmukaiset tavoitteet ja laatutekijät. Opinnäytetyö tuokin uutta näkökulmaa sekä Green Care -keskus Könkkölän että muiden luontoavusteisia menetelmiä työpajatoiminnassaan hyödynnettävien tahojen toiminnan arviointiin. Opinnäytetyön tulokset ja toiminnan kehittämis ehdotukset koskettavat niin päivittäin tehtävää perustyötä kuin myös Green Care -keskus Könkkölän laajempaa strategiatyöskentelyä. Opinnäytetyön tulokset ovat hyödynnettävissä ryhmä- ja yksilövalmennusten menetelmien ja sisältöjen suunnittelussa, markkinoinnin ja sidosryhmäyhteistyön toteutuksessa sekä nykyisen ja tulevan työpajatarjonnan kehittämisessä. Lisäksi Green Care -keskus Könkkölä voi entistä paremmin tuotteistaa omia palveluitaan tämän opinnäytetyön tulosten pohjalta ja näin ollen selkeästi erottautua muista paikallisista työpajatoimintaa tarjoavista tahoista.

9.1 Tutkimuksen eettisyys ja luotettavuus

Opinnäytetyö on toteutettu hyvää tieteellistä käytäntöä ja tutkimuksen eettisiä periaatteita noudattaen. Tähän lukeutuu tutkimuksen toteutukseen sekä tutkimustulosten arviointiin ja raportointiin liittyvä rehellisyys, huolellisuus ja avoimuus. Lisäksi opinnäytetyössä on sovellettu tieteellisen tutkimuksen kriteerien mukaisia ja eettisesti kestäviä tiedonhankinta- ja tutkimusmenetelmiä.

Muita tutkijoita ja heidän saavutuksiaan on kunnioitettu viittaamalla heidän julkaisuihinsa asiaankuuluvilla ja huolellisilla lähdemerkinnöillä. Työn eettisyyttä tukee myös se seikka, että työn toteutuksessa on pyritty kriittisyyteen Green Care -keskus Könkkölän antamasta toimeksiannosta ja sitä kautta työn sidonnaisuudesta huolimatta. Tutkimuksen edetessä olikin tärkeää jatkuvasti reflektoida tätä sidonnaisuutta, jotta tutkimuksen tulosten tarkastelussa ja raportoinnissa kyettiin objektiivisuuteen. (Varantola, Launis, Helin, Spoof & Jäppinen 2012, 6.)

Tutkimuksen validiteetilla eli pätevyydellä tarkoitetaan sitä, että tutkimuksessa kyetään mittaamaan sitä, mitä tutkimuksessa on tarkoituskin mitata (Vilka 2005, 161). Tässä opinnäytetyössä pätevyyttä on pyritty varmistamaan tutkimusmittareiden huolellisella valinnalla ja laadinnalla, lähdemateriaalin kriittisellä ja monipuolisella hyödyntämisellä, sekä työn tietoperustan suhtauttamisella tutkimuksen tuloksiin. Lisäksi opinnäytetyön tutkimuskysymykset on pyritty tarkasti operationalisoimaan, eli muokkaamaan kyselylomakkeessa ymmärrettävään ja mitattavaan muotoon. Sidosryhmätutkimuksen kyselylomake pyrittiin myös rakentamaan ja testaamaan huolellisesti, jotta vastauksissa vältyttiin väärinymmärryksiltä ja tutkimus on tarvittaessa toistettavissa. (Brancato ym. 2006, 3).

Opinnäytetyössä toteutettu sidosryhmätutkimus ei edellyttänyt tutkimuslupaa, mutta kyselylomakkeen saatekirjeessä ilmaistiin selkeästi tutkimuksen tarkoitus ja tavoite. Lisäksi saatekirjeessä kerrottiin, ettei kyselyssä kerätä tunnistetietoja ja vastauksia käsitellään siten, ettei yksittäistä vastaajaa voi tunnistaa. Näin tutkimuksen aineiston keräämisessä ja analysoinnissa on myös toimittu. Koska sidosryhmätutkimus toteutettiin kokonaistutkimuksena, on turvallista todeta että tutkimuksen otanta edustaa hyvin tutkimuksen perusjoukkoa ja kohderyhmää. Vastaaminen oli kuitenkin sidosryhmien edustajille täysin vapaaehtoista, jonka myötä tutkimuksen tulosten arvioinnissa on tulee muistaa, että kyselyyn vastaajilla on ollut jokin motiivi vastaamiseen. Kokonaistutkimuksen osalta on myös tärkeää huomioida, että mikäli kaikki eivät vastaa kyselyyn, jää tiedonkeruuseen väistämättä aukkoja. (Vehkalahti 2019, 44–45.)

Määrällisen tutkimuksen kokonaisluotettavuuteen vaikuttaa tutkimusmenetelmien ja otannan tarkoituksenmukaisen valinnan ja tutkimusmittareiden huolellisen laadinnan lisäksi tutkimuksen vastausprosentti (Vilka 2007, 152). Tässä tutkimuksessa vastausprosentti oli 18,7 %, jota voidaan pi-

tää verkossa toteutettaville kyselyille tyypillisenä (Tenhunen 2016). Vaikka vastausprosentti itsessään on tyydyttävä, jäi vastausten kokonaismäärä suhteellisen vähäiseksi. Näin ollen tässä tutkimuksessa tehtyihin yleistyksiin ja johtopäätöksiin tulee suhtautua kriittisesti, vaikka tutkimuksessa onnistuttiinkin tuottamaan relevanttia tietoa Green Care -keskus Könkkölän laadun kehittämisen ja vaikutusten arvioinnin tueksi. Tuloksista tehtyjen johtopäätösten luotettavuuteen vaikuttaa jossain määrin myös kyselylomakkeen avoimia kysymyksiä koskettanut vastauskato. Avointen kysymysten tulosten luotettavuutta pyrittiin kuitenkin varmentamaan vastauksissa esiinnousseiden asiansanojen frekvenssien ja niiden pohjalta muodostettujen vastausluokkien avoimen raportoinnin avulla. Tutkimuksen luotettavuuden osoittamisessa keskeistä on myös se seikka, että työssä selvitetään tarkasti mitä tutkimuksessa on tehty ja miten tuloksiin on päädytty (Hirsjärvi ym. 2009, 232). Tätä ohjenuoraa on tässä opinnäytetyöprosessissa pyritty noudattamaan sekä osana toimeksiantajan kanssa tehtyä yhteistyötä että opinnäytetyön raportointia.

Opinnäytetyön tulosten luotettavuuden arvioinnissa on myös tärkeää huomioida se seikka, että toiminnan asiakasvaikutuksista saatu tieto on välillistä eli sidosryhmien työntekijöiden näkemyksiin perustuvaa. Asiakkaiden kokemat vaikutukset voivatkin todellisuudessa erota näihin sidosryhmien näkemyksiin verraten. Näin ollen Green Care -keskus Könkkölän on hyvä jatkossa vertailla, kuinka hyvin nämä sidosryhmien näkemykset ja asiakkaiden kokemat todelliset vaikutukset vastaavat toisiaan.

9.2 Jatkotutkimusehdotukset

Tässä opinnäytetyössä selvitettiin ensimmäistä kertaa Green Care -keskus Könkkölän ulkopuolisten sidosryhmien näkemyksiä toiminnan laadusta ja vaikutuksista. Lisäksi opinnäytetyössä kartoitettiin ensimmäistä kertaa sidosryhmien edustajien kokemuksia Green Care -keskus Könkkölän ja sidosryhmäorganisaatioiden välisestä yhteistyöstä. Opinnäytetyön puitteissa toteutetun sidosryhmätutkimuksen avulla saavutettiin paljon tarpeellista tietoa Green Care -keskus Könkkölän vahvuustekijöistä ja kehittämistarpeista, jota hyödyntää toiminnan ja palveluiden kehittämiseen. Ensisijaisena jatkotutkimuksen kohteena onkin jatkaa sidosryhmäkyselyiden säännöllistä toteutusta, jotta toiminnan ja palveluiden kehittymisestä on mahdollista saada tämän tutkimuksen tuloksiin vertailtavaa tietoa. Sidosryhmäkysely on tärkeää toistaa vuosittain, jotta Green Care -keskus Könkkölän ja sidosryhmien välinen vuoropuhelu pysyy yllä ja sidosryhmien esiin nostamiin kehittämistarpeisiin pystytään reagoimaan oikea-aikaisesti. Kun sidosryhmäkyselyistä muodostuu Green Care -keskus

Könkkölässä vakiintunut ja toistuva käytäntö, voidaan kyselyiden kohderyhmää laajentaa tämän tutkimuksen ulkopuolelle suljettuihin yhteistyökumppaneihin.

Ellei kuntouttavan työtoiminnan ja sosiaalisen kuntoutuksen yleisiä tavoitteita oteta huomioon, sivuttiin tässä tutkimuksessa vain vähäisesti Green Care -keskus Könkkölän ulkopuolisten sidosryhmien toiminnalle asettamia odotuksia ja tarpeita. Näin ollen tulevaisuudessa sidosryhmäkyselyissä on hyödyllistä kartoittaa, mitä kukin sidosryhmä odottaa juuri Green Care -keskus Könkkölän palveluilta ja miten Green Care -keskus Könkkölä voi näihin odotuksiin ja tarpeisiin vastata. Tällöin sidosryhmätutkimukset voi olla kannattavaa kohdentaa jokaiselle sidosryhmälle erikseen, jotta toimintaan kohdistuvia odotuksia ja tarpeita voidaan selvittää mahdollisimman tarkasti eri sidosryhmien näkökulmasta. Koska jokaiselle sidosryhmälle erikseen kohdennettuja kyselyitä voi kuitenkin olla resurssikysymyksistä johtuen haastavaa toteuttaa, tulisi kohdennetut kyselyt tehdä ensisijaisesti niille tahoille, jotka ovat kaikista merkittävimässä asemassa asiakkaiden palveluihin ohjautumisen ja sitä kautta toiminnan jatkuvuuden kannalta. Näitä tahoja ovat muun Jyväskylän työllisyyspalvelut sekä aikuisosiaalityö. Sidosryhmätutkimusta voidaan myös laajentaa sidosryhmäorganisaatioissa toimivien ammattilaisten haastatteluihin, jolloin toiminnan laadusta ja siihen kohdistuvista odotuksista on mahdollista saavuttaa syvempi ymmärrys.

Tutkimuksen tuloksista ei selviä luonto- ja eläinavusteisten menetelmien korrelaatiota asiakkaiden toimintakyvyn ja elämänhallinnan parantumiseen, vaikka nämä menetelmät selvästi ovatkin Green Care -keskus Könkkölän toiminnan vahvuustekijöitä. Sosiaalipalveluissa yksiselitteisten kausaalisuhteiden todentaminen on ylipäätään haastavaa, sillä asiakkaiden tilanteisiin vaikuttaa yhtäaikaista useat eri tekijät ja interventiot (Miettinen, Selander & Linnosmaa 2020, 89). Green Care -keskus Könkkölälle on aiemmin toteutettu kolme opinnäytetyötä, joissa tätä yhteyttä luonto- ja eläinavusteisten menetelmien käytön ja asiakkaiden toimintakyvyn kehittymisen välillä on pyritty selvittämään teemahaastatteluiden avulla. Green Care -keskus Könkkölä voi halutessaan täydentää näiden laadulliseen tutkimukseen keskittyneiden opinnäytetöiden tuloksia tässä opinnäytetyössä toteutetun kyselyn avulla, joka on mahdollista muokata pienin muutoksin asiakkaille soveltuvaksi. Mikäli kyselytutkimus päädytään toteuttamaan ulkopuolisten sidosryhmien lisäksi asiakkaille, kannattaa kyselyn otantaan sisällyttää sekä nykyiset että vanhat asiakkaat, jotta Green Care -keskus Könkkölän palveluiden vaikutuksista saadaan tietoa mahdollisimman pitkältä aikaväliltä.

Asiakaskyselyn tuloksia olisi mielenkiintoista myös vertailla tässä opinnäytetyössä toteutetun sidosryhmätutkimuksen tuloksiin ja näin tarkastella, kuinka asiakkaiden ja ulkopuolisten sidosryhmien tarpeet ja kokemukset vastaavat toisiaan.

Lähteet

- Bamming, R. & Hilpinen, M. 2020. Työpajatoiminta 2019. Valtakunnallisen työpajatoiminnan tiedonkeruun tulokset. Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto. Aluehallintovirastojen julkaisuja 91/2020. Viitattu 17.3.2022. https://nuorisotilastot.fi/wpcontent/uploads/2020/12/Tp_2019_raportti_2020_11_11.pdf
- Brancato, G., Macchia, S., Murgia, M., Signore, M., Simeoni, G., Blanke, K., Körner, T., Nimmergut, A., Lima, P., Paulino, R. & Hoffmeyer-Zlotnik, J. 2006. Handbook of recommended practices for questionnaire development and testing in the European Statistical System. European commission grant agreement 200410300002. Euroopan komission verkkojulkaisu. Viitattu 9.3.2022. <https://unstats.un.org/unsd/EconStatKB/KnowledgebaseArticle10364.aspx>
- Enemmän sosiaalista toimintakykyä, lisää osallisuutta! Yhteiskehittäen vaikuttavampaa sosiaalista kuntoutusta. 2018. Sosiaalisen kuntoutuksen kehittämishankkeen (SOSKU) 2015-2018 loppuraportti. Työpaperi 7/2018. Toim. H. Raivio. Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen verkkojulkaisu. Viitattu 9.4.2022. https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/136144/URN_ISBN_978-952-343-070-9.pdf?sequence=1
- García-Llorente, M., Rubio-Olivar, R. & Gutierrez-Briceño, I. 2018. Farming for Life Quality and Sustainability. A Literature Review of Green Care Research Trends in Europe. International Journal of Environmental Research and Public Health, 15, 6, 1–18. Viitattu 23.2.2022. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC6025610/>
- Green Care: A Conceptual Framework. 2010. A Report of the Working Group on Health Benefits of Green Care. Toim. J. Sempik, R. Hine & D. Wilcox. COST Action 866, Green Care in Agriculture. Loughborough: Centre for Child and Family Research, Loughborough University. Viitattu 11.3.2022. https://www.researchgate.net/publication/254841074_Green_Care_a_Conceptual_Framework_A_Report_of_the_Working_Group_on_the_Health_Benefits_of_Green_Care
- Hannila-Niemelä, M., Oulasvirta-Niiranen, P. & Pietikäinen, R. 2015. Työpajojen starttivalmennus sosiaalisen kuntoutuksen palveluna. Starttivalmennuksen juurruttaminen paikalliseen palveluverkostoon. Helsinki: Valtakunnallinen työpajayhdistys.
- Heliskoski, J., Humala, H., Kopola, R., Tonteri, A. & Tykkyläinen, S. 2018. Vaikuttavuuden askelmerkit. Työkaluja ja esimerkkejä palveluntuottajille. Sitran verkkojulkaisu. Viitattu 23.3.2022. <https://media.sitra.fi/2018/03/27105443/vaikuttavuuden-askelmerkit.pdf>
- Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2009. Tutki ja kirjoita. 15. uudistettu painos. Helsinki: Tammi.
- Hämäläinen, T. & Palo, S. 2014. Työpajapedagogiikka. Valmennuksen pedagogisia lähtökohtia työpajalla. Helsinki: Valtakunnallinen työpajayhdistys.
- Hämäläinen, P., Ahola, S., Halme, N., Hastrup, A., Hietanen-Peltola, M., Häkkinen, P., Ihanus, M., Järvelin, J., Kauppinen, T., Kilpeläinen, K., Kuussaari, K., Liukko, E., Kärkkäinen, J., Mäkelä, M., Mölläri, K., Nurmi-Koikkalainen, P., Partanen, A., Perälä, M., Rotko, T., Räikkönen, O., Suvisaari, J. & Töytäri, O. 2016. Sosiaali- ja terveydenhuollon laatu- ja vaikuttavuusindikaattoreiden arviointi palvelupakettien näkökulmasta. Koottuja indikaattoreita kehittämistyössä huomioitaviksi. Työpaperi 26/2016. Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen verkkojulkaisu. Viitattu 23.3.2022.

https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/131370/TYÖ2016_26_Vaikuttavuusindikaattorit_valmis_web.pdf?sequence=2&isAllowed=y

Julkunen, R. 2015. Markkinaratkaisut ja sosiaaliala. Katsaus Kunnat ja kilpailu -hankkeen tuloksiin. Sosiaalipolitiikan ja sosiaalityön tutkimuksen aikakauslehti Janus, 21, 4, 366–375. Viitattu 22.3.2022. <https://journal.fi/janus/article/view/50715>

Juvonen-Posti, P., Lamminpää, A., Rajavaara, M., Suoyrjö, H. & Tötterman, P. 2016. Työikäisten kuntoutumisen monialainen järjestelmä. Julkaisussa Kuntoutuminen. Toim. I. Autti-Rämö, A. Salminen, M. Rajavaara & A. Ylinen. Helsinki: Kustannus Oy Duodecim, 160–175.

Kahilaniemi, E. & Löf, L. 2020. Green Care -menetelmäopas. 2. korjattu painos. Tampere: Voimatassu Ky.

Kamensky, M. 2010. Strateginen johtaminen. Menestyksen timantti. 2. tarkistettu painos. Helsinki: Talentum.

Karjalainen, J., Kirjavainen, E., Mattila, I., Sipilä, H. & Valkonen, T. 2015. Kohti kuntouttavampia työelämäpalveluita. KOPPI-hankkeen tuloksia. Työpaperi 7/2015. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen verkkojulkaisu. Viitattu 15.3.2022. https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/125702/URN_ISBN_978-952-302-438-0.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Koipijärvi, T. & Kuvaja, S. 2020. Yritysvastuu 2.0. Johtamisen uusi normaali. 2. uudistettu painos. Helsinki: Kauppakamari.

Korpela, K. 2010. Ympäristöpsykologia. Julkaisussa Psykologin ammattikäytännöt. Toim. P. Nieminen, V. Nevalainen & J. Holma. Helsinki: Edita, 338–344. Viitattu 11.3.2022. https://www.researchgate.net/publication/312490913_Ymparistopsykologia

Kujala, J. & Kuvaja, S. 2002. Välittävä johtaminen. Sidosryhmät eettisen liiketoiminnan kirittäjinä. Helsinki: Talentum.

Kuntouttavan työtoiminnan järjestäminen ja hankinta. 2021. Kuntouttavan työtoiminnan käsikirja. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen verkkojulkaisu. Viitattu 15.3.2022.

<https://thl.fi/fi/web/hyvinvoinnin-ja-terveyden-edistamisen-johtaminen/osallisuuden-edistaminen/tyoelamaosallisuus/kuntouttava-tyotoiminta/kuntouttavan-tyotoiminnan-jarjestaminen-ja-hankinta>

Kuntouttavan työtoiminnan sisältö. 2021. Kuntouttavan työtoiminnan käsikirja. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen verkkojulkaisu. Viitattu 15.3.2022. <https://thl.fi/fi/web/hyvinvoinnin-ja-terveyden-edistamisen-johtaminen/osallisuuden-edistaminen/tyoelamaosallisuus/kuntouttava-tyotoiminta/kuntouttavan-tyotoiminnan-sisalto>

Kuure, T. 2010. Nuorten työpajatoiminnan vaikuttavuuden arvioinnin ulottuvuudet. PAJAVERKKO-projektin tutkimusraportti. Helsingin yliopiston koulutus- ja kehittämiskeskus Palmenia. Viitattu 23.3.2022. https://blogs.helsinki.fi/pajaverkko/files/2010/12/Tutkimusraportti_pajat_lopullinen.pdf

L 189/2001. Laki kuntouttavasta työtoiminnasta. Annettu 2.3.2001. Viimeisin muutos 30.12.2021. Viitattu 15.3.2022. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2001/20010189#L3>

L 916/2012. Laki julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta. Annettu 28.12.2012. Viimeisin muutos 14.1.2022. Viitattu 15.3.2022. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2012/20120916>

L 1285/2016. Nuorisolaki. Annettu 21.12.2016. Viimeisin muutos 30.12.2020. Viitattu 17.3.2022. <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2016/20161285#Lidm45237814067904>

L 1290/2002. Työttömyysturvalaki. Annettu 30.12.2002. Viimeisin muutos 28.1.2022. Viitattu 15.3.2022. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2002/20021290>

L 1301/2014. Sosiaalihuoltolaki. Annettu 30.4.2014. Viimeisin muutos 29.6.2021. Viitattu 16.3.2022. <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2014/20141301#Pidm45237816168880>

Lecklin, O. 2006. Laatu yrityksen menestystekijänä. 5. uudistettu painos. Helsinki: Talentum.

Leppänen, M. & Pajunen, A. 2017. Terveysmetsä. Tunnista ja koe elvyttävä luonto. Helsinki: Gummerus.

Lindh, J., Härkäpää, K. & Kostamo-Pääkkö, K. 2018. Johdatus sosiaaliseen kuntoutuksessa. Julkaisussa Sosiaalinen kuntoutuksessa. Toim. J. Lindh, K. Härkäpää & K. Kostamo-Pääkkö. Rovaniemi: Lapin yliopistopaino, 7–15. Viitattu 16.3.2022. https://lauda.ulapland.fi/bitstream/handle/10024/63636/Sosiaalinen_kuntoutuksessa_pdfA.pdf;jsessionid=C63A5F0B986905B639BF4BACE5DABD61?sequence=...

Luontoperustaisuus sosiaali- ja terveystalouksissa. 2018. Suomalainen Green Care -tietosivu 2. Valtakunnallinen Green Care -koordinaatiohanke ja Luonnonvarakeskus. Verkkojulkaisu. Viitattu 12.3.2022. https://jukuri.luke.fi/bitstream/handle/10024/546397/GreenCare_tietokortti_2_tulostus.pdf?sequence=1

Miettinen, J., Selander, K. & Linnosmaa, L. 2020. Sosiaali- ja terveystalouksien vaikuttavuuden ja kustannusvaikuttavuuden tutkiminen. Julkaisussa Uudistuva sosiaali- ja terveystalo. Toim. A. Hujala & H. Taskinen. Tampere: Tampereen Yliopistopaino, 77–128.

Närhi, K. 2015. Ekososiaalinen viitekehys sosiaalityössä. Sosiaalipolitiikan ja sosiaalityön tutkimuksen aikakauslehti Janus, 23, 3, 322–328. Viitattu 11.3.2022. <https://journal.fi/janus/article/view/53002/16477>

Oosi, O. 2013. Sosiaalisen työllistämisen laadunarviointimalli: STL 2013. 8. uudistettu painos. Helsinki: Valtakunnallinen työpajayhdistys.

Oppiminen. N.d. Green Care -keskus Könkkölän verkkosivut. Viitattu 11.3.2022. <http://www.konkkolantila.fi/oppiminen.html>

Paasio, P. 2006. Yleinen ja erityinen viitekehys arvioinnissa. Hallinnon tutkimus, 25, 3, 92–107. Viitattu 23.3.2022. <https://janet.finna.fi>, Doria.

Parrila, S. 2002. Perhepäivähoito osana suomalaista päivähoitojärjestelmää. Näkökulmia perhepäivähoidon laatuun ja sen kehittämiseen. Väitöskirja. Oulun yliopisto, kasvatustieteiden tiedekunta. Viitattu 22.3.2022. <http://jultika.oulu.fi/files/isbn9514268741.pdf>

Piirainen, K., Linnakangas, R. & Suikkanen, A. 2018. Palkkatyötavoitteista sosiaaliseen kuntoutukseen – tehostetun tuen keinoin yksilöllisiin muutoksiin? Julkaisussa Sosiaalinen

kuntoutuksessa. Toim. J. Lindh, K. Härkäpää & K. Kostamo-Pääkkö. Rovaniemi: Lapin yliopistopaino, 98–124. Viitattu 16.3.2022. https://lauda.ulapland.fi/bitstream/handle/10024/63636/Sosiaalinen_kuntoutuksessa_pdfA.pdf?sequence=...

Puromäki, H., Kuusio, H., Tuusa, M. & Karjalainen, J. 2016. Sosiaalihuoltolaki ja sosiaalinen kuntoutus. Kuntakyselyn tulokset. Työpaperi 47/2016. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen verkkojulkaisu. Viitattu 16.3.2022. https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/131975/Sosiaalihuoltolaki_Tyo_47-2016_net.korj%20240217.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Revilla, M. & Höhne, J. 2020. How long do respondents think online surveys should be? New evidence from two online panels in Germany. *International Journal of Market Research*, 62, 5, 538–545. Viitattu 7.3.2022. <https://janet.finna.fi>, SAGE Publications.

Ristolainen, H., Tiilikainen, E. & Rissanen, S. 2018. Kotona asuvien ikäihmisten palveluohjauksen vaikuttavuus. Kuvaileva kirjallisuuskatsaus. *Gerontologia*, 32, 4, 252–274. Viitattu 8.3.2022. <https://journal.fi/gerontologia/article/view/75681/38962>

Ritakallio, T. & Vuori, T. 2018. Elävä strategia. Kyky nähdä. Taito tarttua tilaisuuteen. Helsinki: Alma Talent.

Salovuori, T. 2020a. Luonnon lahjoja. Hyvinvointia jokaiseen päivään. Helsinki: Kirjapaja.

Salovuori, T. 2020b. Luonto kuntoutumisen tukena. 2. uudistettu painos. Sininauhaliiton verkkojulkaisu. Viitattu 17.3.2022. <https://www.sininauhaliitto.fi/julkaisut/kirjallisuus/luonto-kuntoutumisen-tukena-verkkoversio-2020/>

Sandelin, I. 2014. Kuntouttava työtoiminta asiakkaiden kokemana. Kirjallisuuskatsaus asiakkaiden toiminnalle antamista merkityksistä. Työpaperi 8/2014. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen verkkojulkaisu. Viitattu 15.3.2022. https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/114912/URN_ISBN_978-952-302-154-9.pdf?sequence=1

Soini, K. 2014. Green Care -toiminnan vaikuttavuuden arvioinnin lähtökohdat. Julkaisussa *Luonto hoivaa ja voimaa. Miten arvioida Green Care -toiminnan vaikuttavuutta*. Toim. K. Soini. Jokioinen: MTT, 5–49. Viitattu 5.3.2022. <https://jukuri.luke.fi/bitstream/handle/10024/482135/mttkasvu21.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Soini, K., Ilmarinen, K., Yli-Viikari, A. & Kirveenummi, A. 2011. Green Care sosiaalisena innovaationa suomalaisessa palvelujärjestelmässä. *Yhteiskuntapolitiikka*, 76, 3, 320–330. Viitattu 23.2.2022. <https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/102903/soini.pdf?sequence=1>

Soini, K., Kirveenummi, A., Miettinen, M., Vehmasto, E. & Yli-Viikari A. 2014. Johtopäätökset: Green Care -toiminnan arvioinnin arviointia. Julkaisussa *Luonto hoivaa ja voimaa. Miten arvioida Green Care -toiminnan vaikuttavuutta*. Toim. K. Soini. Jokioinen: MTT, 150–159. Viitattu 12.3.2022. <https://jukuri.luke.fi/bitstream/handle/10024/482135/mttkasvu21.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Soini, K. & Vehmasto, E. 2014. Kohti suomalaista Green Care -toimintatapaa. Julkaisussa *Green Care -toimintatavan suuntaviivat Suomessa*. Toim. E. Vehmasto. Jokioinen: MTT, 8–28. Viitattu 11.3.2022. <https://jukuri.luke.fi/bitstream/handle/10024/482161/mttkasvu20.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Sosiaalinen kuntoutus. N.d. Sosiaali- ja terveysministeriön verkkosivut. Viitattu 16.3.2022. <https://stm.fi/sosiaalinen-kuntoutus>

Sosiaalinen kuntoutus käytännössä. 2017. Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen verkkosivut. Viitattu 4.4.2022. <https://thl.fi/fi/tutkimus-ja-kehittaminen/tutkimukset-ja-hankkeet/sosku/sosiaalinen-kuntoutus/kuntakysely/kaytanto>

Steigen, A., Kogstad, R. & Hummelvoll, J. 2016. Green Care services in the Nordic countries: an integrative literature review. *European Journal of Social Work*, 19, 5, 692-715. Viitattu 9.4.2022. <https://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/13691457.2015.1082983>

Suomi, A., Juusola, M. & Anundi, E. 2016. Vihreä hoiva ja voima. Helsinki: Terapia- ja valmennuskeskus Helsingin Majakka.

Suositus työikäisten sosiaalisen kuntoutuksen järjestämisen laatuksiteereiksi. 2018. Sosiaalisen kuntoutuksen valtakunnallinen kehittämishanke (SOSKU) ja Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Verkkojulkaisu. Viitattu 16.3.2022. https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/137281/URN_ISBN_978-952-343-249-9.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Tenhunen, M. 2016. Miksi asiakas ei vastaa? 11 vinkkiä toimivan kyselyn laatimiseen. Questback-yrityksen blogi. Julkaistu 20.4.2016. Viitattu 5.4.2022. <https://www.questback.com/fi/blogi/miksi-asiakas-ei-vastaa-11-vinkkia-toimivan-kyselyn-laatimiseen/>

Toikko, T. & Rantanen, T. 2009. Tutkimuksellinen kehittämistoiminta. Näkökulmia kehittämissprosessiin, osallistamiseen ja tiedontuotantoon. 3. korjattu painos. Tampere: Tampereen Yliopistopaino.

Toimintasuunnitelma ja talousarvio. 2021. Green Care -keskus Könkkölä ry. Tulostettu asiakirja.

Työ- ja yksilövalmennus työpajalla. 2014. Toim. S. Huuromonen. Helsinki: Valtakunnallinen työpajayhdistys.

Työpajatoiminta. 2020. Infograafi. Etsivä nuorisotyö ja työpajatoiminta ry:n verkkosivut. Viitattu 17.3.2022. https://www.intory.fi/app/uploads/2021/09/TP_infograafi_2021_web.pdf

Varantola, K., Launis, V., Helin, M., Spoof, S. & Jäppinen, S. 2012. Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen Suomessa. Tutkimuseettinen neuvottelukunta. Viitattu 14.4.2022. https://tenk.fi/sites/tenk.fi/files/HTK_ohje_2012.pdf

Vehkalahti, K. 2019. Kyselytutkimuksen mittarit ja menetelmät. Helsingin yliopiston verkkojulkaisu. Viitattu 14.4.2022. <https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/305021/Kyselytutkimuksen-mittarit-ja-menetelmat-2019-Vehkalahti.pdf>

Vehmasto, E., Salonen, K., Ilmarinen, K., Hirvonen, J., Saarinen, S., Peuraniemi, T., Paakkolanvaara, J., Aho, M. & Lipponen, M. 2021. Suomalainen Green Care -toimintatavan käsikirja & LuontoHoivan ja LuontoVoiman laatutyökirja. Luonnonvarakeskuksen ja Green Care Finland ry:n verkkojulkaisu. Viitattu 8.3.2022. https://jukuri.luke.fi/bitstream/handle/10024/547708/GreenCare_tyokirja.pdf?sequence=4&isAllowed=y

Vilka H. 2005. Tutki ja kehitä. Helsinki: Tammi.

Vilkka, H. 2007. Tutki ja mittaa. Määrällisen tutkimuksen perusteet. Helsinki: Tammi.

Väisänen, R. 2018. Sosiaalisen kuntoutuksen käsite ja kehitysvaiheet. Julkaisussa Sosiaalinen kuntoutuksessa. Toim. J. Lindh, K. Härkäpää & K. Kostamo-Pääkkö. Rovaniemi: Lapin yliopistopaino, 19 –38. Viitattu 16.3.2022. https://lauda.ulapland.fi/bitstream/handle/10024/63636/Sosiaalinen_kuntoutuksessa_pdfA.pdf;jsessionid=C63A5F0B986905B639BF4BACE5DABD61?sequence=...

Liitteet

Liite 1. Sidosryhmätutkimuksen saatekirje ja kyselylomake.

Green Care-keskus Könkkölän sidosryhmäkysely

Hei sinä arvoisa yhteistyökumppani!

Tervetuloa vastaamaan Green Care-keskus Könkkölän sidosryhmäkyselyyn. Kyselyn tavoitteena on kuulla sidosryhmien näkemyksiä Green Care-keskus Könkkölän työpaajatoiminnasta, sen vaikutuksista sekä yhteistyöstä kanssamme.

Kyselyyn vastaaminen vie noin 10-15 minuuttia. Voit itse valita mihin kysymyksiin vastaat. Kaikki vastaukset ovat meille tärkeitä!

Vastaathan kyselyyn 3.4.2022 mennessä.

Kysely on osa Green Care-keskus Könkkölälle toteutettavaa opinnäytetyötä. Kyselyn tuloksia hyödynnetään Green Care-keskus Könkkölän toiminnan kehittämiseen ja vaikutusten arviointiin. Kyselyyn vastataan anonymisti, eikä kyselyssä kerätä tunnistetietoja. Kyselyn vastauksia käsitellään ja raportoidaan siten, ettei yksittäistä vastaajaa voi tunnistaa. Tietoja käsitellään tietosuojalain (L 1050/2018) mukaisesti. Vastaamalla kyselyyn annat luvan hyödyntää vastauksiasi opinnäytetyön toteutuksessa.

Kiitos kun autat meitä kehittämään toimintaamme!

Lisätietoja: Terhi Niskanen, [REDACTED] tai [REDACTED]

Ystävällisin terveisin,
Green Care-keskus Könkkölä

1. Organisaatio

2. Kuinka hyvin tunnet Green Care-keskus Könkkölän toimintaa kokonaisuudessaan?

- Tunnen hyvin
 En hyvin enkä huonosti
 Tunnen huonosti

3. Arvioi mielikuviesi ja kokemustesi perusteella, kuinka hyvin seuraavat arvot toteutuvat Green Care-keskus Könkkölän toiminnassa.

	1 Ei toteudu lainkaan	2 Toteutuu jossain määrin	3 En osaa sanoa	4 Toteutuu melko hyvin	5 Toteutuu hyvin
Luontoympäristön kunnioittaminen	☐	☐	☐	☐	☐
Luontosuhteen vahvistaminen	☐	☐	☐	☐	☐
Kestävän kehityksen edistäminen	☐	☐	☐	☐	☐
Osallisuuden tukeminen	☐	☐	☐	☐	☐
Kokemuksellisuus	☐	☐	☐	☐	☐
Oppiminen	☐	☐	☐	☐	☐
Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo	☐	☐	☐	☐	☐
Ammattimaisuus	☐	☐	☐	☐	☐
Laatu ja turvallisuus	☐	☐	☐	☐	☐
Yhteistyö toimijoiden kesken	☐	☐	☐	☐	☐

4. Arvioi kuinka tärkeänä pidät seuraavia tekijöitä asiakkaiden ohjaamisessa ja ohjautumisessa Green Care-keskus Könkkölän toimintaan.

	1 En lainkaan tärkeänä	2 Jokseenkin tärkeänä	3 En osaa sanoa	4 Melko tärkeänä	5 Hyvin tärkeänä
Toiminnan ympäristöarvot	☐	☐	☐	☐	☐
Toiminnan luonto-, puutarha- ja eläinavusteiset menetelmät	☐	☐	☐	☐	☐
Toiminnan osallisuuteen ja kokemuksellisuuteen perustuvat menetelmät	☐	☐	☐	☐	☐
Toiminnan ammattimaisuus ja laatu	☐	☐	☐	☐	☐
Toiminnan asiakaslähtöisyys	☐	☐	☐	☐	☐
Green Care-keskus Könkkölän sijainti ja ympäristö	☐	☐	☐	☐	☐
Green Care-keskus Könkkölän työpajatarjonta	☐	☐	☐	☐	☐
Green Care-keskus Könkkölän tiedotus ja viestintä	☐	☐	☐	☐	☐
Asiakkaiden ja yhteistyökumppaneiden positiiviset kokemukset toiminnasta	☐	☐	☐	☐	☐
Mahdollisuus osatutkintojen ja PAIKKO-osaamistodistusten suorittamiseen	☐	☐	☐	☐	☐

5. Mitkä tekijät ja arvot korostuvat mielestäsi Green Care-keskus Könkkölän toiminnassa?

6. Miten luontoarvot tai luonto-, puutarha- ja eläinavusteiset menetelmät näkyvät mielestäsi Green Care-keskus Könkkölän toiminnassa?

7. Arvioi mielikuviesi tai kokemustesi perusteella Green Care-keskus Könkkölän toiminnan vaikutuksia asiakkaiden elämänhallinnan ja toimintakyvyn vahvistumiseen.

	1 Ei lainkaan vaikutusta	2 Jokseenkin vaikutusta	3 En osaa sanoa	4 Melko paljon vaikutusta	5 Hyvin paljon vaikutusta
Minäpystyvyyden vahvistuminen	☐	☐	☐	☐	☐
Itseluottamuksen vahvistuminen	☐	☐	☐	☐	☐
Fyysisen hyvinvoinnin vahvistuminen	☐	☐	☐	☐	☐
Psyykkisen hyvinvoinnin vahvistuminen	☐	☐	☐	☐	☐
Toimijuuden vahvistuminen	☐	☐	☐	☐	☐
Osallisuuden kokemuksen vahvistuminen	☐	☐	☐	☐	☐
Elämän- ja arjenhallintataitojen vahvistuminen	☐	☐	☐	☐	☐
Työ- ja opiskeluvalmiuksien vahvistuminen	☐	☐	☐	☐	☐
Sosiaalisten taitojen vahvistuminen	☐	☐	☐	☐	☐
Yhteisötaitojen vahvistuminen	☐	☐	☐	☐	☐

8. Mitä vaikutuksia tai hyötyjä Green Care-keskus Könkkölän toiminnalla on mielestäsi ollut asiakkaisiin?

9. Mitä vaikutuksia tai hyötyjä Green Care-keskus Könkkölän toiminnalla on mielestäsi ollut organisaatiollenne?

10. Green Care-keskus Könkkölän toiminta on tavoitteellista ja perustuu toiminnalle asetettuihin laatuksiteereihin. Arvioi mielikuviesi ja kokemustesi perusteella seuraavia Green Care-keskus Könkkölän toimintaa koskevia tavoitteita ja niiden toteutumista.

	Tavoite toteutuu hyvin	Tavoite toteutuu jossain määrin	Tavoite ei toteudu	En osaa sanoa
Toiminta on ammattimaista ja asiantuntevaa	☐	☐	☐	☐
Toiminta on tavoitteellista ja vastuullista	☐	☐	☐	☐
Toiminta edistää luontoarvoja ja kestävä kehitystä	☐	☐	☐	☐
Toiminta edistää luonto hyvinvointialaa	☐	☐	☐	☐
Toiminta vahvistaa asiakkaiden elämän- ja arjenhallintaa	☐	☐	☐	☐
Toiminta vahvistaa asiakkaiden työ- ja toimintakykyä	☐	☐	☐	☐
Toiminta ehkäisee työttömyyden aiheuttamia kielteisiä vaikutuksia asiakkaiden toimintakykyyn	☐	☐	☐	☐
Toiminta ehkäisee syrjäytymistä	☐	☐	☐	☐

11. Mitkä ovat mielestäsi Green Care-keskus Könkkölän toiminnan erityiset vahvuudet?

12. Mitä Green Care-keskus Könkkölän tulisi mielestäsi toiminnassaan kehittää?

13. Millaista tukea Green Care-keskus Könkkölän tulisi mielestäsi tarjota asiakkaille?

14. Arvioi mielikuviesi tai kokemustesi perusteella organisaatiosi ja Green Care-keskus Könkkölän välistä yhteistyötä.

	1 Täysin eri mieltä	2 Jokseenkin eri mieltä	3 En osaa sanoa	4 Jokseenkin samaa mieltä	5 Täysin samaa mieltä
Yhteistyö Green Care-keskus Könkkölän kanssa on sujuvaa	☐	☐	☐	☐	☐
Yhteistyöstä Green Care-keskus Könkkölän kanssa on minulle ammatillisesti hyötyä	☐	☐	☐	☐	☐
Yhteistyöstä Green Care-keskus Könkkölän kanssa on organisaatiolleni hyötyä	☐	☐	☐	☐	☐
Green Care-keskus Könkkölä ottaa huomioon sidosryhmiensä tarpeet	☐	☐	☐	☐	☐
Green Care-keskus Könkkölän asiakasprosessi on sujuva	☐	☐	☐	☐	☐
Green Care-keskus Könkkölän viestintä on selkeää ja ymmärrettävää	☐	☐	☐	☐	☐
Teen mielelläni yhteistyötä Green Care-keskus Könkkölän kanssa	☐	☐	☐	☐	☐

15. Miten yhteistyötämme voisi mielestäsi kehittää?

16. Kenelle suosittelisit Green Care-keskus Könkkölän palveluita?

17. Jos haluat lisätietoja Green Care-keskus Könkkölän palveluista, voit jättää tähän yhteystietosi.

18. Voit lopuksi halutessasi kirjoittaa vapaamuotoisia terveisiä Green Care-keskus Könkkölän väelle.

Liite 2. Kyselylomakkeen operationalisointi.

Aihealue	Kysymys	Kysymys-numero	Kysymystyyppi
Taustatiedot	Organisaatio	1.	Avoin kysymys
	Kuinka hyvin tunnet Green Care-keskus Könkkölän toimintaa kokonaisuudessaan?	2.	Valinta
Asiakkaiden ohjautumiseen vaikuttavat tekijät	Arvioi mielikuviesi ja kokemustesi perusteella, kuinka hyvin seuraavat arvot toteutuvat Green Care-keskus Könkkölän toiminnassa.	3.	Likert-asteikko
Luontoarvojen merkitys sidosryhmille	Arvioi kuinka tärkeänä pidät seuraavia tekijöitä asiakkaiden ohjaamisessa ja ohjautumisessa Green Care-keskus Könkkölän toimintaan.	4.	Likert-asteikko
	Mitkä tekijät ja arvot korostuvat mielestäsi Green Care-keskus Könkkölän toiminnassa?	5.	Avoin kysymys
	Miten luontoarvot tai luonto-, puutarha- ja eläinavusteiset menetelmät mielestäsi näkyvät Green Care-keskus Könkkölän toiminnassa?	6.	Avoin kysymys
	Mitkä ovat mielestäsi Green Care-keskus Könkkölän toiminnan erityiset vahvuudet?	11.	Avoin kysymys
Toiminnan laatu ja vaikutukset	Arvioi mielikuviesi tai kokemustesi perusteella Green Care-keskus Könkkölän toiminnan vaikutuksia asiakkaiden elämänhallinnan ja toimintakyvyn vahvistumiseen.	7.	Likert-asteikko
	Mitä vaikutuksia tai hyötyjä Green Care-keskus Könkkölän toiminnalla on mielestäsi ollut asiakkaisiin?	8.	Avoin kysymys
	Mitä vaikutuksia tai hyötyjä Green Care-keskus Könkkölän toiminnalla on mielestäsi ollut organisaatiollenne?	9.	Avoin kysymys
	Green Care-keskus Könkkölän toiminta on tavoitteellista ja perustuu toiminnalle asetettuihin laatuksiteereihin. Arvioi mielikuviesi ja kokemustesi perusteella	10.	Likert-asteikko

	seuraavia Green Care-keskus Könkkölän toimintaa koskevia tavoitteita ja niiden toteutumista.		
	Mitä Green Care-keskus Könkkölän tulisi mielestäsi toiminnassaan kehittää?	12.	Avoin kysymys
Asiakasprosessien ja yhteistyön toimivuus	Millaista tukea Green Care-keskus Könkkölän tulisi mielestäsi tarjota asiakkaille?	13.	Avoin kysymys
	Arvioi mielikuviesi tai kokemustesi perusteella organisaatiosi ja Green Care-keskus Könkkölän välistä yhteistyötä.	14.	Likert-asteikko
	Miten yhteistyötämme voisi mielestäsi kehittää?	15.	Avoin kysymys
	Kenelle suosittelisit Green Care-keskus Könkkölän palveluita?	16.	Avoin kysymys